

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MERSİN VALİLİĞİ YATIRIM İZLEME VE
KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI
2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu**

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	10
8.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	20
9.	EKLER.....	57

TABLÖLAR

Tablo 1 Personel Yapısı	3
Tablo 2 Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı.....	5
Tablo 3 Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılım.....	6
Tablo 4: Trafo Kurulumu Yapılan İşler.....	35
Tablo 5: 2018 Yılı Kültür Varlıkları Payı Ödeme Durumu.....	45
Tablo 6: Belediyelerin Önceki Yıllar Borç Listesi.....	46

KISALTMALAR

KHK	:Kanun Hükümünde Kararname
UİGŞ	:Uygulama İşleri Genel Şartnamesi
YFA	:Yeni Fiyat Analizi
YFZ	:Yeni Fiyat Zaptı
YİGŞ	:Yapım İşleri Genel Şartnamesi
YİKOB	:Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Diğer Kurumlar Adına Girişilen Yapım İşlerinden Geçici Kabulü Yapılanların Binalar Hesabına Kaydedilmemesi
2. Kamu İdaresinin Mülkiyetindeki Arazi ve Arsaların Mali Tablolarda Yer Almaması
3. Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmıyor Olması
4. Organize Sanayi Bölgelerine Katılma Payı Tutarlarının Yanlış Hesapta İzlenmesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Banka Hesapları Arasındaki Aktarmalarda Diğer Hazır Değerler Hesabı ve Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Kullanılmaması
2. Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabının Mahiyeti Dışında Kullanılması
3. Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Ödemelerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
4. Vadeli Mevduat Hesaplarından Yapılan Gelir Vergisi Kesintilerinin Muhasebe Kayıtlarında Görünmemesi
5. Anahtar Teslim Yapım İşlerinde İstisnai Olarak Uygulanması Gereken İş Artışlarının Rutin Hale Gelmiş Olması
6. Enerji Müsaadesi Alınabilmesi İçin Elektrik Dağıtım Şirketince Yapılması Gereken Trafo Kurulumları ve Diğer İlk Yatırım Giderlerinin İdare Bütçesinden Karşıllanması ve Söz Konusu Giderlerin Dağıtım Firmasından Talep Edilmemesi
7. İş Artış ve Azalışlarına Farklı Oranlarda İndirim Uygulanması
8. Jeotermal Kaynaklarla İlgili İdare Paylarının Doğruluğunu ve Güvenilirliğini Tespit Edecek Bir Sistemin Olmaması
9. Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Ödenmemesi ya da Geç Ödenmesi
10. Projelendirme Sürecindeki Hatalar Nedeniyle Yapım Sürecinde Anlaşmazlıklar Çıkması

11. Yapım İşlerinde İş Artışlarına İlişkin Gerekçe Raporlarının Olmaması ya da Mevzuata Uygun Hazırlanmamış Olması

12. Yapım İşlerinde Sigorta Bedel ve Sürelerinin Güncellenmemesi

13. Yeni Birim Fiyat Analizlerine Uygulanan Yerel Rayiçlerin Ticaret ve/veya Sanayi Odasına Onaylatılmamış Olması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'a 6360 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesi ile eklenen "*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı*" başlıklı 28/A maddesi ile Büyükşehir Belediyelerinin bulunduğu illerde genel bütçeli idare olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuştur.

674 sayılı KHK'nın 35'inci maddesiyle 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 28/A maddesinde yapılan değişiklikle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 01.09.2016 tarihinden itibaren genel bütçe kapsamındaki idare olmaktan çıkarılarak, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli idareye dönüştürülmüştür. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte 3152 sayılı Kanun'da 703 sayılı KHK ile değişiklik yapılmış, bazı maddeler ilga edilmiştir.

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı*" başlıklı 273'üncü maddesi ile Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur.

4 Nisan 2014 ve tarihli 28962 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in "*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları*" başlıklı 5'inci maddesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Mevzuat:

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanunu

5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu

YİKOB Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik

112 Acil Çağrı Merkezleri Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu

3213 sayılı Maden Kanunu

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu

5686 sayılı Jeotermal ve Doğal Mineralli Sular Kanunu

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği

Taşınır Mal Yönetmeliği

Şehitlik Yönetmeliği

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Valiye bağlı olarak kurulan özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının teşkilat yapısı 04.04.2014 tarih ve 28962 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik’te düzenlenmiştir. Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde “b) Başkan: Vali veya valinin görevlendirdiği vali yardımcısını ifade eder.” denilerek Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının sevk ve idaresini yapacak makam belirlenmiştir.

“Teşkilat, Görev, Yetki ve Sorumluluklar” başlıklı 4’üncü maddesine göre Başkanlık aşağıda belirtilen müdürlüklerden oluşur;

“a) Yatırım İzleme Müdürlüğü.

b) Rehberlik ve Denetim Müdürlüğü.

c) *Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü.*

ç) *112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü.*

d) *İdari ve Mali İşler Müdürlüğü.*

e) *Hukuk İşleri Müdürlüğü.*

f) *Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü.*

Mezkûr Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin devamında;

“(2) Başkanlık bünyesinde valinin onayıyla geçici birimler kurulabilir. Gerektiğinde valinin onayıyla Başkanlığın görevlerini yerine getirmek üzere ilçelerde de geçici birimler kurulabilir. Başkan geçici birimlerin sevk ve idaresini yürütmek üzere birim sorumlusu görevlendirir.

(3) Başkanlığın personel ihtiyacı İçişleri Bakanlığı kadrolarında görev yapan personelden karşılanır.

(4) Vali, bu maddede belirtilen müdürlüklerde ve geçici birimlerde görev yapmak üzere uzman, sözleşmeli personel ve memurları kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın Başkanlıkta görevlendirmeye yetkilidir.” denilmek suretiyle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarında kurulması gereken birim müdürlüklerine, kurulabilecek geçici birimlere ve personel ihtiyacının karşılanma usulüne ilişkin bilgi verilmiştir.

Tablo 1 Personel Yapısı

Memur	97
Geçici görevli	32
İşçi	11
375 Sayılı KHK İşçi	21
Toplam Personel	161

1.3. Mali Yapı

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile kurulmuştur.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmamakla birlikte, bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması ile ilgili hususlar, 30.12.2016 tarih ve 29934 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe

giren Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiş olup, Yönetmelik'te 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuattaki bütçe, kesin hesap, sorumluluk, hesap ve kayıt düzeni, muhasebe ve raporlamaya ilişkin benzer hükümlere yer verildiği görülmektedir. Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kıyasen uygulanır.

Bütçenin hazırlanmasında; Başkanlığın hedef ve planları, birimlerin ödenek talepleri, bir önceki yıl gelir gerçekleştirmeleri çerçevesinde öngörülen gelirler ve devredecek nakit imkânları dikkate alınır.

Başkanlıklar hazine yardımı taleplerini de içeren bütçe taslaklarına ilişkin çalışmalarını Mayıs ayının sonuna kadar tamamlar ve bütçe taslaklarını Valinin imzasıyla en geç 15 Haziran tarihine kadar İçişleri Bakanlığına iletir. Başkanlıkların bütçe taslaklarına ilişkin İçişleri Bakanlığı ile Başkanlık yetkilileri arasında görüşmeler yapılabilir.

İçişleri Bakanlığınca uygun görülen hazine yardımı teklifleri gerekçelerini de içerecek şekilde Bakanlık bütçesi ile birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığına, yılı yatırım teklifleri ise Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına iletilir.

İçişleri Bakanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) sunulan yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda yer alan toplam hazine yardımı ödeneği çerçevesinde Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarlarını belirleyerek ilgili Başkanlıklara iletir. TBMM'deki bütçe görüşmelerinde Başkanlıklara yapılacak hazine yardımı ödeneklerinde değişiklik yapılması halinde İçişleri Bakanlığınca Başkanlıklar itibarıyla hazine yardımı miktarları yeniden belirlenerek Başkanlıklara bildirilir. Başkanlıklar bildirilen hazine yardımı miktarlarını dikkate alarak bütçe tekliflerini hazırlar ve Valinin onayına sunar. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun TBMM Genel Kurulunda kabulünü müteakiben bütçeler Vali tarafından imzalanarak yürürlüğe konulur.

Bütçe, bir metin ile iki cetvellerden oluşur. Bütçe metninde; gelir tahminleri ve bunların hukuki dayanakları, gider tahminleri, harcama yetkisinin devrine ilişkin esaslar, parasal limitler, ödenek kullanımına ilişkin esaslar ve bütçeye ilişkin diğer hususlara yer verilir.

YİKOB bütçesi vali tarafından onaylanmadan uygulanamaz.

Kesin hesap; Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından bütçesine paralel olarak hazırlanarak mali yılın bitimini takip eden mart ayı içerisinde üst yöneticinin incelemesine sunulur. Üst Yönetici kesin hesabı en geç nisan ayının sonuna kadar inceleyip gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlar.

Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından imza edilerek üst yöneticiye sunulan ve üst yönetici tarafından imzalanarak kabul edilen Kesin hesap 15 Hazirana kadar Vali tarafından onaylandıktan sonra kesinleşir.

YİKOB tarafından gerçekleştirilen harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler, bu belgelerin şekil ve türleri 15.08.2007 tarih ve 26614 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirlenmiştir.

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının bütçe ve muhasebe işlemlerine ait kayıtlar ile bu kayıtlar esas alınarak üretilen tablo ve raporlar, Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü tarafından üretilmektedir. Muhasebe hizmetleri, Hazine ve Maliye Bakanlığınca sunulan Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) kullanılarak kayıt altına alınmaktadır. Diğer işlemler için İçişleri Bakanlığının e- Bakanlık otomasyon sistemi kullanılmaktadır.

Başkanlığın 2018 yılı bütçesinde başlangıç ödenekleri toplamı 15.000.000,00 TL olarak öngörülmüştür.

Başkanlığımız 2018 faaliyetlerine ilişkin olarak 600 Gelirler Hesabı 299.253.667,21 TL, 630 Giderler Hesabı 38.943.143,67 TL olarak gerçekleşmiştir. Gelirler ile Giderler arasında 260.310.523,54 TL'lik olumlu fark bulunmaktadır. Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıdaki yer almaktadır.

Tablo 2 Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı

Bütçe Gider Türü	Tutar	Yüzde
Personel Giderleri	16.219.099,84	5,5
Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Ödemeleri	3.877.432,42	1,3
Mal Ve Hizmet Alımları	5.788.841,53	1,9
Cari Transferler	62.705,10	0,02
Sermaye Giderleri	270.984.846,19	91,25
Borç Verme	114.470,00	0,03
Toplam	297.047.395,08	100

Başkanlığımız 2018 faaliyetlerine ilişkin Bütçe Giderleri hesabı 297.047395,08 TL'dir. Bütçe Giderlerinin % 91,25 ini YİKOB'lar tarafından Yürütülecek Hizmetler Sermaye Giderleri, %5,5 Muhtar Ücretlerini kapsayan Personel Giderleri, %1,3 ünü Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Ödemeleri, %1,9'unu Mal ve Hizmet Alımları İle Cari Transferler %0,02 sini %0,03 ünü ise Borç Verme oluşturmaktadır.

Tablo 3 Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Dağılımı

Bütçe Gelir Türü	2018	Yüzdesi
Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	6.999.015,58	%2,37
Alınan Bağış Ve Yardımlar İle Özel Gelirler	265.165.235,94	%89,79
Diğer Gelirler	23.152.861,67	%7,84
Toplam	295.317.113,19	%100

Bütçe gelirler kalemlerinin toplam bütçe gelirleri içerisindeki dağılımına bakıldığında %89,79'sı Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler, %2,37'si Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, %7,84 Diğer Gelirlerden oluşmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurumun bütçesi ve muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller aynı Kanun'un 28/A maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak hazırlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Bununla beraber, bu yönetmelikte hüküm bulunmayan haller için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuatının geçerli olacağı belirtilmiştir.

Sözü edilen Yönetmelik, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının (YİKOB) ilgili mevzuata ve uluslararası standartlara uygun olarak genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde bütçelerini hazırlanmasını öngörmektedir. Ayrıca, malî kaynaklarının yönetilmesi ve kontrolü, hesap ve kayıtların tutulması ve raporlanmasında kullanılacak muhasebe standartlarının ilgili kişilerin bilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenmesi ve raporlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Başkanlıklar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hesap planı ve bu hesap planına göre oluşturulan detaylı hesap planını kullanırlar.

Hesap planında yer almamakla birlikte Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Çerçeve Hesap Planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa yönetmelikteki hesap planına hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlık yetkilidir.

Başkanlıkların muhasebe ve raporlama işlemleri, 3/12/2014 tarihli ve 2014/7052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve 27/5/2016 tarihli ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin ilgili hükümlerine göre yapılır. Bu Yönetmelik’in 485’inci maddesinde YİKOB tarafından hazırlanması gereken mali tabloları belirlenmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- a) Mizan cetveli
- b) Yevmiye Defteri
- c) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
- d) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 4) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 5018 sayılı kanuna tabi olmadığından, bu kanunun tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamakta olup herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Diğer Kurumlar Adına Girişilen Yapım İşlerinden Geçici Kabulü Yapılanların Binalar Hesabına Kaydedilmemesi

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca diğer kurumlar adına girişilen işlerden geçici kabulü yapılmış olan yapım işlerinin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlendiği ilgili duran varlık hesabı olan 252 Binalar Hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev ve yetkilerini düzenleyen Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in "*Yatırım İzleme Ve Koordinasyon Başkanlığının Görev, Yetki ve Sorumlulukları*" başlıklı 5'inci maddesinde "*Gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımları yapmak ve koordine etmek,*

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülmesi gereken yatırım ve hizmetlerin gerektirdiği araç, gereç, makine, bina ve tesisleri kiralamak,

İlin ihtiyaçları çerçevesinde gerektiğinde her türlü yatırım ve hizmetleri yerine getirebilmek amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarıyla, diğer tüzel kişilerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapmak ve ortak projeler yürütmek." denilmek suretiyle ildeki her türlü kamu yatırımlarına Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından girişebileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabını açıklayan "*Hesabın Niteliği*" başlıklı 204'üncü maddesinde "*Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin filen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.*"

hükmü getirilmiştir.

252 Binalar Hesabını açıklayan "*Hesabın niteliği*" ve "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 192 ve 193'üncü maddelerinde ise;

“Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.

Binalar Hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Bütçeye gider kaydıyla satın alınan binaların maliyet bedeli bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen bina yapımına ilişkin tutarlar binanın tamamlanıp geçici kabulün yapılması ile birlikte, bu hesaba borç, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Söz konusu mevzuat hükümleri göz önüne alındığında yatırımların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenirken geçici kabulü yapıldıktan sonra 252 Binalar Hesabına kaydının gerektiği, 252 Binalar Hesabına kayıt yapıldıktan sonra da 630 Giderler Hesabı kullanılarak adına yatırım yapılan kamu idaresine devrinin yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Aksi halde kamu idaresinin mali tablolarından da görüleceği üzere 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında 371.966.753,40 Türk Lirası tutarında oldukça fazla meblağ görünmekte iken 252 Binalar Hesabında 7.898.541,81 Türk Lirası tutarında kayıt yer almaktadır. Ayrıca söz konusu durum mali tabloyu yorumlayanlara yanlış bilgi vermektedir.

Sonuç olarak, geçici kabul sürecine kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen yapım işlerine ait tutarların, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte 252 Binalar Hesabına alınarak ilgili kuruma devredilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Başkanlığımızca ihalesi yapılan 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabımız 371.966.753,40 TL olan tutar 76.385.130,16 TL olarak güncellenmiş, 252 Binalar hesabına alınan geçici kabulü yapılan kayıtlarımız 630 Giderler Hesabı kullanılarak devir işlemleri gerçekleşmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresinin vermiş olduğu cevapta ihalesi yapılarak 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'na kaydedilen tutarın bulgu doğrultusunda güncellendiği ve geçici kabulü yapılan yatırımların devir işlemlerinin yapıldığı ifade edilmiş olsa da 2018

yılı içerisinde gerekli kayıtların yapılmamış olması mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

BULGU 2: Kamu İdaresinin Mülkiyetindeki Arazi ve Arsaların Mali Tablolarda Yer Almaması

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı mülkiyetinde yer alan arazi ve arsaların 250 Arazi ve Arsalar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “*Kayıt ve Kontrol İşlemleri*” başlıklı 5’inci maddesinde; Yönetmelik ekinde yer alan ve Kayıt Planının “*Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar*” başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin rayiç değerleri üzerinden, maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyenlerin ise iz bedeli üzerinden kayıtlara alınması gerektiği, taşınmazların rayiç değerinin; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin Maddi Duran Varlıklara ilişkin “*Hesap grubuna ilişkin işlemler*” başlıklı 187’nci maddesinde;

“Edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeli ile hesaplara alınacağı, maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü giderin ilave edileceği, bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıklar varsa bilinen değeri, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri ile hesaplara alınacağı” belirtilmiştir.

Yine aynı maddede; “*Dönem sonlarında enflasyon düzeltmesi ve amortismanına tabi tutulan maddi duran varlıkların miktar ve değerlerinde; satılma, başka bir birime devredilme, kaybolma, çalınma, yanma, kırılma, bozulma gibi nedenlerle ortaya çıkan eksilmelerin ilgili tahakkuk dairesinin mal sorumlusu ve harcama yetkilisince muhasebe birimine bildirileceği ve bunun üzerine muhasebe birimlerince kayıtlar güncellenir.*” hükmü getirilmiştir.

Aynı Yönetmeliğinin 250 Arazi ve Arsalar Hesabını açıklayan 188 ve 189’uncu maddelerinde;

“Hesabın niteliği

Arazi ve arsalar hesabı, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan

tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

Arazi ve arsalar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Bütçeye gider kaydedilmek suretiyle edinilen arsa ve araziler, maliyet bedeli üzerinden bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce mevcut olan arsa ve arazilerden envanteri yapılanların tespit edilen değerleri bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir.

3) Bedelsiz olarak kuruma intikal eden arsa ve araziler tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

4) Arazi ve arsalar hesabında kayıtlı tutarların yılsonunda enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucu varlığın değerinde ortaya çıkan artışlar bu hesaba borç, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına alacak kaydedilir

5) Tahsise konu edilen arazi ve arsalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir.

6) Tahsis edilen arazi ve arsalar tahsisi kaldırılanlar maliki kamu idaresinin muhasebe birimince bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Devir Tasfiye Komisyonu kararı ile Mersin YİKOB’a devri uygun görülen arsa ve arazilerin mali tablolarda yer alması zaruridir. Mevzuat hükümlerinden de anlaşıldığı üzere kamu idaresine ait her türlü arsa ve arazi mali tablolarda 250 Arsa ve Araziler Hesabına kaydedilmelidir. Ancak yapılan incelemede, Başkanlığa ait arazi ve arsaların 250 Arazi Ve Arsalar Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Sonuç olarak, kurumun mülkiyetinde bulunan arazi ve arsaların, ilgili mevzuat hükümlerinin öngördüğü şekilde 250 Arsa ve Araziler Hesabının kullanılarak muhasebe kayıtlarına alınmasının mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliği açısından uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “6360 sayılı Kanun gereği Başkanlığımıza devredilen, Başkanlığımızca satın alınan ya da sair yollarla Başkanlığımıza geçen arsa ve araziler e-içişleri sisteminde ‘Taşınmaz Mal Modülü’ne kayıt edilmiştir. Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğümüzce arsa ve arazilerin 250 Arazi ve Arsalar Hesabına kayıt işlemi başlatılmıştır. Bundan sonrada Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen hususlara ilişkin gerekli işlemlerin yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir. Ancak, 250 Arazi ve Arsalar Hesabının kullanılmamış olması 2018 yılı mali tablolarının doğruluğunu ve güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

BULGU 3: Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmıyor Olması

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının mali tablo ve muhasebe kayıtları ile kültür ve taşınmaz varlıklarının korunmasına ait katkı payı işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların YİKOB’a bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı ve bu payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun “*Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanması ve Katkı Payı*” başlıklı 12’nci maddesinde;

“Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10’u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir. Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır.

...

Bu madde uyarınca tahakkuk eden katkı payları hakkında 1319 sayılı Kanunun üçüncü kısmı hükümleri uygulanır. Katkı paylarına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Bakanlık tarafından belirlenir...”

hükmü yer almaktadır.

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un “Çeşitli Hükümler” başlıklı 3’üncü maddesinin 3’üncü fıkrasında;

“21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür. Bahsedilen kanun hükmü uyarınca toplanan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tutarları, defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılır. Toplanan paraların yüzde yirmilik kısmı Kültür ve Turizm Bakanlığının öncelik vereceği projelerde kullanılır. Yıl içinde proje karşılığı tahsis edilmeyen miktar aynı amaçla kullanılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine aktarılır. Aktarılan bu miktarları aynı amaçla kullanmak üzere gelecek yıl bütçesine aktarmaya Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilidir.”

hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm gereğince, belediyelerce tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca takip edilmesi ve kullanılması gerekmektedir.

Öte yandan, söz konusu tutarların takip ve tahsil işlemleri ile gelir kayıtlarının nasıl yapılacağı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nde açıkça düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 87’nci ve “Hesabın işleyişi” başlıklı 88’inci maddelerinde;

“a) Gelirlerden alacakların tahakkuk işlemleri

1) İlgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkukları, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtları yapılır. Gün içindeki gelirlerden alacak tahakkukları gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilir. İlgili mevzuatı uyarınca diğer kamu

idarelerinden alınması gereken yardımlar, paylar veya benzeri gelirler ile nakden alınacak hasılat ve kâr payları tahakkuk ettiğinde gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilir. Bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar bu hesaba, içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde tahsili gereken tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilerek izlenir. Duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonlarında vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba aktarılır. Nitelikleri itibarıyla tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak yapılan tahsilatlar, bu hesapla ilişkilendirilmez.

...

Hesabın işleyişi

MADDE 88 – (1) Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

- 1) Gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.*
- 2) Tahakkuktan fazla tahsilatın iadesi gerektiği takdirde, iade edilecek tutar bir taraftan bu hesaba borç, ilgili hesaba alacak; diğer taraftan 810- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabına borç, 805-Gelir Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.*
- 3) Tecil ve tehiri kaldırılan alacaklardan bu hesabı ilgilendiren tutarlar bu hesaba borç, vadesine göre 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.*
- 4) Bu hesapta kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen faiz tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.*
- 5) 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inen tutarlar bu hesaba borç, 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.*

b) Alacak

- 1) Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara*

borç; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

...”

denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanan tutarların muhasebeleştirilmesi işlemlerinde, belediyelerden bildirimler geldiğinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabının kullanılarak tahakkuk kaydının yapılması, katkı payı banka hesabına yattığında ise gelen tutar 102 Banka Hesabına alınarak ve 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı kapatılarak işlem yapılması gerekmektedir. Gelir ve giderlerin tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilmesi, bütçe işlemlerinin ise nakit esasında muhasebeleştirilmesi tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereğidir.

Ancak, uygulamada belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların Başkanlığa bildirilmesi sonrası tahakkuk esaslı muhasebe gereği yapılması gereken tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, payların banka hesabına yatırılmasıyla birlikte emanet hesaplarında izlendiği görülmüştür. Kamu idaresinin işlemleri incelendiğinde 2018 yılı için tahakkuk etmiş olan tutar olarak 14.377.334,20 Türk Lirasıdır. Söz konusu tutar 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıt altına alınmadığı için sadece tahsilat aşamasında mali tablolara yansımaktadır.

Sonuç olarak, belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca belediyelerin emlak vergisi gelirlerinden taşınmaz kültür varlıklarının korumasına katkı payı adı altında toplanarak Başkanlığın emanet hesabında izlenen tutarların temel muhasebe kavramlarına uygun olarak tahakkuk kayıtlarının yapılması, böylece yılı itibariyle kuruma yatırılması gereken toplam katkı payı tutarı ile yatırılan tutarların karşılaştırılmasının sağlanması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Faaliyet Alacakları” başlıklı 85’inci maddesinde;

“12 Faaliyet Alacakları

(1) *Bu hesap grubu, gelir olarak tahakkuk ettirilen ve bir yıl içinde tahsili öngörülen faaliyet alacakları ile verilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır.*” denilmektedir.

Kültür Varlıkları Katkı Payına ait tutarlarının bir yıl içerisinde tahsil işlemleri gerçekleşmemesi nedeniyle Başkanlığımızca Emanet Hesabında izlenmesi bir sonraki yıla gelir devirlerinin gerçekleşmemesi dolayısıyla söz konusu alacaklar ile ilgili olarak “12 Faaliyet Alacakları” hesapları kullanılmamış ve “333.01.05 Mahalli İdareler” hesabında kayıtları tutulmaktadır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Koruma Kanunu 12. Maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmeliğin Katkı Payı Hesabı başlıklı 6.maddesinde yer alan “Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarlar, tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılır.” Hükümünde tahakkuk bildirim ile beyan edilerek aynı süre olduğundan (takip eden ayın 10’una kadar) Belediyelerce ödeme yapıldıktan sonra bildirim yapıldığından ödeme ve tahakkuk kayıtları Doğal Kaynaklar Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğüne takip edilmekte ve tahsil gerçekleştikten sonra Muhasebe birimimizde tutarlar karşılaştırılmaktadır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresinin vermiş olduğu cevapta, kültür katkı paylarında bildirim ile ödeme aynı süreçte olduğu için tahsilat aşamasında kayıtlara alındığı ifade edilmiş olsa da mevzuat gereği belediyelerden bildirim geldiğinde önce ilgili tutarın tahakkuk hesaplarına kaydedilmesi daha sonra eksik veya tam ödeme durumuna göre gelir hesaplarına ya da takipli alacak hesaplarına kaydedilmesi gerekmektedir. Aksi halde yatırılması gereken katkı payı miktarı ile yatırılan katkı payının karşılaştırılması mali tablolara yansımamış olacaktır.

Bu itibarla, kültür katkı paylarının tahakkuk kayıtlarının yapılmaması sonucu Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 2018 yılı mali tablolarının 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabına ilişkin tam ve doğru bilgi vermediği düşünülmektedir.

BULGU 4: Organize Sanayi Bölgelerine Katılma Payı Tutarlarının Yanlış Hesapta İzlenmesi

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca Organize Sanayi Bölgelerine katılma payı olarak ödenen tutarların 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı yerine 132 Kurumca Verilen Borçlar Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı" başlıklı 101'inci maddesinde;

"Bu hesap, ilgili mevzuatına dayanılarak vadesi bir yılın altına inmiş olanlar ile sınırlı olmak üzere nakit olarak verilen borçlardan kaynaklanan alacaklar ile duran varlıklar ana hesap grubu içindeki kurumca verilen borçlardan alacaklar hesabında kayıtlı alacaklardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan tahsil edilen, terkin edilen veya takibe alınanların izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabını düzenleyen "Hesabın Niteliği" başlıklı 181'inci maddesinde ise;

"Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde, katılma payının OSB'nin oluşumuna katılan kurum ve kuruluşlar tarafından karşılanacak tutarı ifade ettiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, verilen mevzuat hükümleri gereğince Organize Sanayi Bölgelerine katılma payı olarak ödenen 114.470,00 Türk Lirasının niteliği de göz önüne alındığında 132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı yerine 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Başkanlığımızca Organize Sanayi Bölgelerine katılma payı olarak ödenen tutar 132 Kurumca Verilen Borçlar Hesabından bulgu 7'de belirtmiş olduğunuz 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına aktarılmış olup, bundan sonraki işlemlerimizde doğru hesap olan 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı kullanılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresince bulgu konusu edilen hususa ilişkin herhangi bir itirazda bulunulmamış ve bulguda tespit edilen hususlar doğrultusunda düzeltme işlemlerinin yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Ancak 2018 yılı içerisinde söz konusu kayıtların yapılmamış olması mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Banka Hesapları Arasındaki Aktarmalarda Diğer Hazır Değerler Hesabı ve Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının Kullanılmaması

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının Banka hesaplarının incelemesi neticesinde, hesaplar arasındaki para aktarımlarında 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı ve 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabı ile ilgili düzenlemeler getiren "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 57'nci maddesinde 102 Banka Hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtlarının nasıl yapılacağı gösterilmiştir. Yönetmeliğin 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ilişkin "*Hesabın niteliği*" başlıklı 58'inci maddesinde ise bu hesabın, kurumun bankadan çekle veya gönderme emri ile gerçekleştireceği ödeme ve göndermelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Yine aynı Yönetmeliğin 108 Diğer Hazır Değerler Hesabını düzenleyen "*Hesabın niteliği*" başlıklı 70'inci maddesinde de bu hesabın, hazır değerler hesap grubunda sayılan hesaplar içerisinde tanımlanmayan ve niteliği itibarıyla bu grupta izlenmesi gereken diğer değerlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 60'ıncı maddesinde ise, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtlarının nasıl yapılacağı gösterilmiştir.

Buna göre, muhasebe birimlerine ait ulusal para birimi cinsinden banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatların 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Aynı şekilde, muhasebe birimlerine ait banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatlardan yerine getirilenlerin 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına ve 102 Banka Hesabına alacak, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına ve 102 Banka Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir. Kamu idaresince yapılan uygulamada ise 108

Diğer Hazır Değerler Hesabı ve 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı kullanılmaksızın 102 Banka Hesabı karşılıklı çalışarak hesaplar arası aktarma yapılmaktadır.

Mali tablolarının doğruluğu ve güvenirliliği açısından hesaplar arası aktarımlarda 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 102 Banka Hesabı ile ilgili düzenlemeler getiren "Hesabın İşleyişi" başlıklı 57'nci maddesi, Yönetmeliğin 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına İlişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 58'inci maddesi ve yine aynı Yönetmeliğin 108 Diğer Hazır Değerler Hesabını düzenleyen "Hesabın Niteliği" başlıklı 70'inci maddesi gereği Başkanlığımız banka hesapları arası para aktarımlarında 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı kullanılarak gerekli muhasebe kaydı yapılmaya başlanmıştır. Bundan sonrada bu doğrultuda tesis edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresince bulgu konusu edilen hususa ilişkin herhangi bir itirazda bulunulmamış ve bulguda tespit edilen hususlar doğrultusunda düzeltme işlemlerinin yapılacağı belirtilmiş olsa da; söz konusu hesaplararası aktarmalarda "108 Diğer Hazır Değerler Hesabı " ile "103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı"nın kullanılmamış olması nedeniyle Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 2018 yılı mali tabloları 10 Hazır Değerler hesap grubuna ilişkin tam ve doğru bilgi vermemektedir.

BULGU 2: Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabının Mahiyeti Dışında Kullanılması

948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı ve 949 Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabında, Mersin Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının genel bütçeli olduğu dönemden kalan tutarların izlendiği görülmüştür.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları; ilk olarak 6360 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesiyle 3152 sayılı Kanun'a eklenen 28/A maddesi kapsamında Büyükşehir Belediyelerinin bulunduğu illerde valilik bünyesinde faaliyette bulunan, ayrı bir tüzel kişiliği ve bütçesi bulunmayan ve genel bütçe içerisinde yer alan bir idare olarak kurulmuştur.

01.09.2016 tarihli ve 29818 (2'nci Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 674 sayılı KHK'nın 35'inci maddesinde ise "3152 sayılı Kanunun 28/A

maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine "valiye bağlı olarak" ibaresinden sonra gelmek üzere "kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli" ibaresi eklenmiş," hükmüne yer verilmiştir.

Bunun sonucunda, 674 sayılı KHK'nın 35'inci maddesiyle 3152 sayılı Kanununun 28/A maddesinde yapılan değişiklikle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 01.09.2016 tarihinden itibaren genel bütçe kapsamındaki idare olmaktan çıkarılarak, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli idareye dönüşmüştür. Ancak 09.07.2018 tarih ve 30473 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 703 sayılı KHK ile bu hüküm 3152 sayılı Kanundan kaldırılmış olup aynı hükme 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı*" başlıklı 273'üncü maddesinde "*... ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur.*" denilerek yer verilmiştir.

Dolayısıyla, 2016 yılı yönetim dönemi içerisinde Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü tarafından yapılan muhasebe işlemleri, 2017 yılı itibariyle Başkanlığın kendi bünyesinde kurulan muhasebe biriminde gerçekleştirilmeye başlamıştır.

Genel bütçe kapsamında olunan süreçte Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine tabi olan Mersin YİKOB, bu dönemde söz konusu hesapları kullanmıştır. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabını açıklayan "*Hesabın niteliği*" başlıklı 511'inci maddesinde;

"Başka birimler adına izlenen alacaklar hesabı, aynı bütçeli kamu idaresinin farklı muhasebe birimlerinin kişilerden alacaklar hesabında kayıtlı olan tutarlardan tahsili yazıyla istenenler, icra ve diğer dairelerden gelen haciz kararları ile başka idareler adına tahsil edilmesi gereken diğer alacakların izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükmü gereği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarınca bu dönemde bahsi geçen hesaplar kullanılarak başka muhasebe birimleri adına icra ve haciz kararları izlenmiştir.

Ancak yukarıda da anlatıldığı üzere 2017 yılından itibaren özel bütçeli idare statüsüne geçen Mersin YİKOB, muhasebe sistemi olarak da Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi hale gelmiştir.

27.05.2016 tarih 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı ve 949 Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabını düzenleyen 472 ve 474'üncü maddelerinde;

“Hesabın işleyişi

MADDE 472 –(1) Başka birimler adına izlenen alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Su ve kanalizasyon idareleri büyükşehir dâhilindeki her ilçe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahakkuk ettirdiği çevre temizlik vergisi tutarları bu hesaba borç, 949-Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabına alacak kaydedilir.

2) Bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zammını bu hesaba borç, 949-Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Başka birimler adına izlenen alacaklar hesabında kayıtlı olan tutarlardan yapılan tahsilat bir taraftan 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak, 100-Kasa Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir. Diğer taraftan bu hesaba alacak, 949-Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabına borç kaydedilir.

2) Borcun tahsil edilmesine gerek kalmadığının anlaşılması hâlinde bu hesaba alacak, 949-Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabına borç kaydedilir.

Hesabın işleyişi

MADDE 474 –(1) Başka birimler adına izlenen alacak emanetleri hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) *Başka birimler adına izlenen alacaklar hesabına borç kaydedilen tutarlar bu hesaba alacak kaydedilir.*

b) *Borç*

1) *Başka birimler adına izlenen alacaklar hesabına alacak kaydedilen tutarlar bu hesaba borç kaydedilir.” şeklinde düzenleme yapılmıştır.*

Söz konusu mevzuat hükmüne göre 948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı diğer belediyelere ait ve su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle hesaplanan Çevre Temizlik Vergisine ait alacakların izlenmesi için kullanılmaktadır. 949 Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabı da 948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabına kaydedilen tutarların takibinde kullanılmaktadır. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının işleyişi ve mevzuatına bakıldığında böyle bir işleme yasal olarak yetkisi bulunmamaktadır.

Başkanlığın 2018 yılı 6429 No’lu kapanış fişi ve 2019 yılı 1 No’lu açılış fişinde söz konusu hesaplar görünmemekte iken 2018 yılı Kesin Mizanında ilgili hesaplar ve tutar kayıtlı görünmektedir.

Sonuç olarak, özel bütçeli idare olduktan sonra 948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı ve 949 Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabında izlenmeye devam edilen 3.614.972,63 Türk Lirası tutarın kamu idaresi hesaplarından çıkarılarak ilgili genel bütçeli birimlere devredilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Genel bütçe kapsamında olunan süreçte Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine tabi olan Başkanlığımız 948 Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı özel bütçeli idareler statüsüne geçene kadar kullanılmıştır. 2019 yılı itibariyle bu hesaplar mizan cetvelimizde görünmemektedir. Ancak 2018 yılında görünen miktarla ilgili olarak 14/05/2019 tarih ve 11970 sayılı yazımız ile Defterdarlığa söz konusu konu iletilmiştir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresinin vermiş olduğu cevapta, ilgili muhasebe kaydının 2019 yılı mizan cetvelinde görünmediği ancak 2018 yılı için görünen miktarla ilgili olarak gerekli işlemlerin yapılmakta olduğu ifade edilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Ödemelerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Mersin Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının 2018 yılına ilişkin muhtar maaş ve prim ödeme kayıtlarının incelenmesi sonucunda; sigorta prim ödemelerinde 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabın kullanılmadığı doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 361 Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabına ilişkin “*Hesaba niteliği*” başlıklı 271’inci maddesinde;

“*Bu hesap, sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre sosyal güvenlik kurumları adına nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılır.*”

Hükmü yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in “*Hesabın işleyişi*” 273’üncü maddesinde; “*Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

a) Alacak

1) İlgili sosyal güvenlik kurumu geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

2) Hesap veya toplam hatası gibi nedenlerle ilgili sosyal güvenlik kurumuna fazla gönderilen tutarlar Sandık veya Kurum adına bu hesaba alacak, 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Nakden veya mahsuben tahsil edilen gelirlerinden gönderilenler bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir.” şeklindedir.

Yapılan incelemede İdare tarafından muhtarlara yönelik 3.877.432,42 Türk Lirası tutarında sosyal güvenlik kurumu ödemelerinin 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabına tahakkuk kaydı yapılmadan doğrudan 630 Giderler Hesabında izlendiği görülmüştür.

Sonuç olarak; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri uyarınca sigorta prim ödemelerinin 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri hesabının kullanılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Sigorta prim ödemelerinde 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri hesabı kullanılmaya başlanmıştır. Bundan sonra da bu doğrultuda tesis edilmeye devam edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresinin vermiş olduğu cevapta sigorta prim ödemelerinde 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir. Ancak Mersin YİKOB'da Sigorta prim ödemelerinin 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı'nda takip edilmemesi bilançonun tam ve doğru bilgi sunmasını engellemektedir.

BULGU 4: Vadeli Mevduat Hesaplarından Yapılan Gelir Vergisi Kesintilerinin Muhasebe Kayıtlarında Görünmemesi

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının vadeli mevduat hesaplarına işletilen faiz tutarlarının, gelir vergisi kesintisi yapıldıktan sonraki net tutarlarının muhasebe kayıtlarına alındığı, kesintinin ise kayıtlarda görünmediği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesine göre; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabı ile ilgili düzenlemeler getiren "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 57'nci maddesinin "*a) Borç*" başlıklı bölümünün 6'ncı fıkrasına göre, muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630 Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600 Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181 Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 39'uncu maddesinde yer alan "*Gayrisafiilik İlkesi*" başlıklı muhasebe ilkesinde;

"Gelir ve giderler herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça

netleştirilmeden kaydedilir.” denilmektedir.

İdarece uygulanan bu yöntem bütçenin gayrisafilik ilkesi ile de bağdaşmamaktadır. Bilindiği üzere gayrisafilik ilkesi, bütçede yer alan tüm gelir ve giderlerin brüt olarak kaydedilmesini, gelir ve giderlerin birbirinden mahsup edilmeden kayıtlara geçirilmesini ifade etmektedir.

Sonuç olarak, bütçede meydana gelen bütün hareketlerin muhasebe kayıtlarında yer alması gerektiğinden, yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümleri doğrultusunda, elde edilen faiz gelirlerinin İdare tarafından önce brüt olarak gelirler hesabına kaydedilmesinin, bu gelir nedeniyle doğan vergi giderinin giderler hesabında ayrıca gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Başkanlığımızca elde edilen faiz gelirlerinin brüt olarak gösterilmeye, bu gelir nedeniyle doğan vergi giderlerinin (tevkifat) 630 Giderler hesabında ayrıca gösterilmeye, banka hesabına aktarılan tutarın tamamının aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydı yapılmaya başlanmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak 2018 yılı içerisinde söz konusu kayıtların yapılmamış olması mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

BULGU 5: Anahtar Teslim Yapım İşlerinde İstisnai Olarak Uygulanması Gereken İş Artışlarının Rutin Hale Gelmiş Olması

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yapılan anahtar teslim yapım işi ihalelerinde, iş artışları ve dolayısıyla süre uzatımlarının istisnai olması gerekirken olağan hale geldiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*Tanımlar*" başlıklı 4'üncü maddesinde;

"Bu Kanunun uygulanmasında;

Ön proje: Belli bir yapının kesin ihtiyaç programına göre; gerekli arazi ve zemin araştırmaları yapılmadan, bilgilerin halihazır haritalardan alındığı, çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dahil elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plân, kesit, görünüş ve profillerin belirtildiği bir veya birkaç çözümü içeren projeyi,

Kesin proje: Belli bir yapının onaylanmış ön projesine göre; mümkün olan arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği projeyi,

Uygulama projesi: Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi,

...

İfade eder.”

“İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar” başlıklı 62’nci maddesinin (c) bendinde ise;

“Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur. Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir. Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içmesuyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, karayolu, liman ve havaalanı, demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz.

...”

şeklinde düzenlemeler getirilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde:

“Anahtar teslimi götürü bedel sözleşme: Uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal

listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden yapılan sözleşmeyi, ifade eder”,

Aynı Şartnamenin “Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi” başlıklı 21’inci maddesinde ise;

“Yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10’una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20’sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.”

denilmektedir.

Yukarıda ifade edildiği üzere öngörülmeleyen durumlardan kasıt, uygulama projesinin 4734 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinde tanımlanan nitelik ve kesinlikte olması ve bu projeye uygun şekilde teknik şartnameler ve mahal listelerinin hazırlanmasına rağmen yeni teknoloji ve gereksinimlerin zaruri kıldığı imalatların ilave işler olarak değerlendirilmesidir.

Öte yandan YİĞŞ’in 12’nci maddesinin 4’üncü fıkrasında;

“İdare sözleşme konusu işlerle ilgili proje vb. teknik belgelerde, değişiklik yapılmaksızın işin tamamlanmasının fiilen imkansız olduğu hallerde, işin sözleşmede belirtilen niteliğine uygun bir şekilde tamamlanmasını sağlayacak şekilde gerekli değişiklikleri yapmaya yetkilidir.” hükmü getirilmiştir.

Bu düzenleme ile proje değişikliği şarta bağlanmış ve işin sözleşmesinde belirtilen niteliğine uygun olarak tamamlanması gereği ifade edilmiştir. Dolayısıyla, işin tamamlanması için elzem olmayan, idarenin subjektif beğeni ve tercihinin dayalı olan değişiklikler kısıtlanmıştır.

Çoğu yapım işinde iş artışına gidilmiş olması anahtar teslim yapım işinin temel

mantığına uygun düşmemektedir. Zira bu tip ihalelerde yüklenici uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için bedel teklif eder ve bu halde işin nasıl ne zaman ne şekilde yapılacağı ve tutarı en başından bellidir.

Kaldı ki, 4734 sayılı Kanununun 62/c maddesi ile uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslim götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunlu tutulmuş, ancak, işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerektirmesi sebebiyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan yapım işlerinde (bina işleri hariç) kesin proje ile ihaleye çıkılabileceği belirtilmiştir.

Bina işlerinin; anahtar teslim götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihalesinin zorunlu tutulmasının sebebi ise, ihale öncesinde ortaya konulan teknik şartların ve uygulama projesinin değişikliğe uğraması ihtimalinin olmayacağı düşüncesidir.

Yukarıda bahsi geçen hükümler gereği uygulama projelerinin ihale öncesinde yeterli ve güvenilir etütlere dayandırılarak her türlü ayrıntıyı gösterip, uygulama sırasında herhangi bir değişikliğe maruz bırakmayacak şekilde hazırlanmasının ve iş artışlarının öngörülemez durumlar halinde istisnai olarak kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2018 yılı incelemeye konu olan yapım işlerinin tamamına yakını Milli Eğitim Bakanlığına ait işler olup, söz konusu işlerin İhaleye esas yaklaşık maliyet ve keşif dosyaları Milli Eğitim Bakanlığının imzalamış olduğu Danışmanlık Hizmet alım sözleşmesi gereğince Müşavir firma tarafından hazırlanmıştır. İşlerin tamamında keşif aşamasında; ısıtma soğutma sistemi olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Fan Coil ve chiller grubu soğutma, Kazanlı Isıtma Sistemi seçilmiştir. Ancak sözleşme aşamasında yine Bakanlığın kararı ile ve daha az işletme maliyetinin bulunması ve sistemsiz olarak basitliği nedeniyle VRF merkezi sistem kullanılması kararlaştırılmış olup söz konusu değişiklik sözleşmeye bağlanan tüm işlerde proje revizesine neden olmuştur. Ayrıca müşavir firmanın hazırlamış olduğu proje ve yaklaşık maliyetlerin incelenmesi için proje ve maliyet inceleme komisyonları oluşturulmuşsa da, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından projelerin incelenme sürecinin yatırım programında aksaklıklara neden olduğu yazılı olarak bildirilmiş ve ihalelerin biran önce yapılması istendiğinden yeterli incelemeler yapılamamıştır. Bu nedenle iş artış ve azalışları zaruri hale gelmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi vermiş olduğu cevapta iş artış azalışlarına konu olan işlerin ekseriyetle Milli Eğitim Bakanlığına ait yapım işleri olduğunu belirtmiş olup, müşavir

firma tarafından hazırlanan proje ve mahal listelerinin incelenmesi için komisyon oluşturulduğu halde söz konusu Bakanlığın aceleci tutumu dolayısıyla yeterli incelemenin yapılamadan ihalelere çıkıldığı ifa edilmiştir.

Uygulama projeleri ve mahal listelerinin ihale öncesinde yeterli ve güvenilir etütlere dayandırılarak her türlü ayrıntıyı gösterip, uygulama sırasında herhangi bir değişikliğe maruz bırakmayacak şekilde hazırlanmasının ve iş artışlarının öngörülemez durumlar halinde istisnai olarak kullanılmasının uygun olacağından hareketle Milli Eğitim Bakanlığının ilgili birimi bilgilendirilerek danışman firma tarafından hazırlanan proje ve etütlerin yeterince incelenmesinden sonra ihaleye çıkılmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Enerji Müsaadesi Alınabilmesi İçin Elektrik Dağıtım Şirketince Yapılması Gereken Trafo Kurulumları ve Diğer İlk Yatırım Giderlerinin İdare Bütçesinden Karşlanması ve Söz Konusu Giderlerin Dağıtım Firmasından Talep Edilmemesi

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında anahtar teslim yapım işlerinde, enerji müsaadesi alınabilmesi için elektrik dağıtım şirketince yapılması gereken trafo kurulumları ve diğer ilk yatırım giderlerinin kurum bütçesinden ödendiği, söz konusu giderlerin dağıtım firmasından talep edilmediği görülmüştür.

30.03.2013 tarih 28603 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "*Tanımlar ve Kısaltmalar*" başlıklı 3'üncü maddesinde:

“...

e) Dağıtım şirketi, belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımını ile iştigal eden tüzel kişiyi

f) Dağıtım tesisi, iletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden, alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktalarına kadar, bina giriş ve sayaç arası hariç, elektrik dağıtımını için teçhiz edilmiş tesis ve teçhizat ile dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçları

...

ifade eder”

denilmektedir. Dolayısıyla enerjinin bina giriş noktalarına kadar getirilmesi dağıtım

şirketlerinin uhdesindedir.

Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin “*Tanımlar ve kısaltmalar*” başlıklı 3'üncü maddesinde, bağlantı hattı ve bağlantı noktası;

“Bağlantı hattı: Tüketicilerin iç tesisatını dağıtım şebekesine bağlamak için gerekli ve bu Yönetmelik kapsamında belirtilen mesafe sınırları dâhilinde olan; AG'den bağlı tüketiciler için yapı bina giriş noktasından itibaren dağıtım şebekesine kadar, OG'den bağlı tüketiciler için tüketicinin şalt sahasının bittiği noktadan itibaren dağıtım şebekesine kadar olan hattı,

Bağlantı noktası: İletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğini ve alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktasını ifade eder.”

şeklinde açıklanmıştır.

Bahsi geçen Yönetmeliğin “*Dağıtım Tesisleri*” başlıklı 15'inci maddesinde “*Dağıtım sistemine bağlı tüketiciler açısından, bağlantı noktasından kullanım yerine kadar olan tesis ve teçhizat tüketicinin mülkiyetindedir. Bağlantı noktası dahil olmak üzere bağlantı noktasından itibaren hattın geri kalan kısmı dağıtım tesisidir.*” denilmektedir.

Ayrıca Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin “*Bağlantı Görüşü*” başlıklı 10/A maddesinde;

“(1) Gerçek veya tüzel kişilerin, dağıtım sistemine bağlantı talebinin dağıtım şirketi tarafından bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde karşılanması esastır.

(2) Bağlantı için yapılan başvuru, dağıtım şirketi tarafından, 4 üncü madde ile bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde dağıtım sisteminin mevcut durumuna göre genişleme yatırımı veya yeni yatırımın gerekli olması hususları da dikkate alınarak değerlendirilir.

...

b) Başvuru sahibinin, bağlantı görüşünde yer verilen öngörülen bağlantı süresine/tarihine itiraz hakkı saklı olup, bu konuda Kuruma başvuru yapılabilir. Başvuru, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Kurum tarafından değerlendirilir. Dağıtım şirketi tarafından verilen görüşe ilişkin gerekçelerin Kurum tarafından uygun görülmemesi halinde, Kurumun belirleyeceği sürede bağlantı yapılır.

c) Başvuru sahibinin (b) bendi kapsamında haksız bulunması veya bağlantı talebinin karşılanabilmesi için dağıtım şirketi tarafından bildirilen sürenin başvuru sahibi tarafından uzun bulunması ve bağlantı talebinin dağıtım şebekesi yapılarak karşılanabilir olması halinde gerekli yatırım 21 inci madde kapsamında başvuru sahibi tarafından üstlenilebilir.” denilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin “Bağlantı Hattı” başlıklı 10/B maddesinde ise “Kullanıcının bağlantısı için gerekli olmakla birlikte bağlantı hattı dışında kalan dağıtım tesisi kapsamındaki tesisler dağıtım şirketlerince tesis edilir. Bu kapsamdaki tesisler için 21 inci madde çerçevesinde işlem yapılabilir.” denilmektedir.

Bahsi geçen Yönetmeliğin “Dağıtım Varlıkları” başlıklı 21’inci maddesinde

“(1) Üretim ve tüketim tesislerinin dağıtım sistemine bağlanabilmesi veya dağıtım sistemine bağlı üretim ve tüketim tesislerinin güç artışı taleplerinin karşılanabilmesi için, sistem kullanımı açısından kapasitenin yetersiz olması nedeniyle, genişleme yatırımı veya yeni yatırım yapılmasının gerekli olduğu hallerde, söz konusu yatırım dağıtım şirketi adına, bağlantı yapmak isteyen veya güç artışı talep eden gerçek veya tüzel kişi tarafından ilgili mevzuat kapsamındaki teknik standartlar sağlanarak yapılabilir veya finanse edilebilir.

(2) Başvuru sahibinin gerekli dağıtım şebekesinin yapımını üstlenmeyi tercih etmesi durumunda; dağıtım şirketi ile başvuru sahibi arasında, ilgili dağıtım tesisine ilişkin finansman ve bağlantı koşulları gibi hususların düzenlendiği tesis yapım sözleşmesi imzalanır. Bu durumda söz konusu dağıtım tesisinin projesinin hazırlanması başvuru sahibinin sorumluluğunda olup, projenin hazırlanabilmesine ilişkin etüt için gerekli olan tüm bilgiler dağıtım şirketi tarafından sağlanır. Finansman yönteminde ise dağıtım şirketi ile başvuru sahibi arasında tesis edilecek dağıtım varlıklarının maliyetinin finanse edilmesine ilişkin koşullarının yer aldığı bir sözleşme imzalanır. Bu yöntemde proje hazırlama sorumluluğu dağıtım şirketine aittir.

(3) Bu durumda gerçekleşen yatırıma ait bedel, dağıtım şirketi tarafından bağlantı görüşünde verilen bağlantı talebinin karşılanabileceği tarihteki yıl içerisinde en fazla on iki aylık eşit taksitle, yatırımı yapan veya finanse eden gerçek veya tüzel kişiye, muhataba ulaşılamaması halinde tesisin bulunduğu yerdeki en yakın banka ya da PTT şubesine, hak sahip veya sahipleri adına yatırılarak ödenir. Dağıtım tesisinin geçici kabulünün, dağıtım şirketinin bağlantıyı karşılayabileceğini öngördüğü tarihten sonra yapılması halinde ödeme

geçici kabulün yapıldığı tarihi takip eden yıl içerisinde yapılır. Söz konusu dağıtım tesisinin bulunduğu yerlere ilişkin kamu yararı, irtifak hakkı tesisi veya devir kararının veya orman kesin ve/veya ön izin belgesinin alındığı tarihte, geri ödemenin yapılacağı yıla kadar alınmamış olması halinde ise ödeme, bu kararların ve/veya ilgili resmi izinlerin alındığı yılı takip eden yıl içerisinde yapılır. Dağıtım şirketi ilgili dağıtım tesisini, varlık kayıtlarına ödemenin yapıldığı tarihte ekler.

...

(5) Bu madde hükümleri uyarınca yapılan dağıtım tesisinin geçici kabulünün yapıldığı ayı takip eden aydan itibaren, geri ödemenin yapılacağı ilk taksit tarihine kadar geri ödemesi yapılmamış tutar Tüketici Fiyat Endeksi oranında güncellenir. Vadesinde geri ödemesi yapılmamış taksitlere ilişkin tutara, vade tarihinden itibaren 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümlerine göre belirlenen kanuni faiz oranı uygulanır.”

denilmektedir.

Mevzuat hükümlerine göre dağıtım sistemine bağlantının, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından karşılanması esastır. Ancak mevcut durum çerçevesinde genişleme yatırımı veya yeni yatırımın söz konusu olması halinde talep sahibince dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye bağlantı talebinin karşılanabileceği makul süre sorulur. Başvuru sahibi tarafından sürenin uzun bulunması halinde gerekli yatırım başvuru sahibi tarafından üstlenilebilir. Bu durumda mülkiyet ve kullanım hakları ile finansman koşullarının yer aldığı bağlantı anlaşması ve tesis yapım anlaşması imzalanması gerekmektedir. Yönetmelik hükümlerine göre yapılan harcamanın, dağıtım şirketi tarafından ilgili yatırımın yapılacağı yıl içinde en fazla 12 eşit taksitle yatırımı yapan gerçek veya tüzel kişiye ödenmesi gerekmektedir. Ayrıca yapılan harcamanın geçici kabulü takip eden aydan ilk taksit ayına kadar TÜFE oranında güncellenmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla enerjinin bina giriş noktalarına kadar getirilmesi dağıtım şirketlerinin uhdesinde olmasına rağmen dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi adına bu yatırımın yapılması mevzuata göre mümkündür. Ancak bu durum istisnadır ve yukarıda açıklanan şartların gerçekleşmesi halinde yapılma imkânı vardır.

İdare bütçesinden anahtar teslim proje kapsamında ihale edilerek veya iş artışı kapsamında yapılan ve yaklaşık maliyetleri ve tenzilat oranları aşağıdaki listede belirtilen okullara enerji alınabilmesi için gerekli olan trafoların ilgili dağıtım şirketince karşılanması

gerekmesine rağmen dağıtım şirketinin ilgili yatırımı daha sonraki yıllarda gerçekleştirebileceğini bildirmesi sonucu söz konusu trafolar İdarece yaptırılmıştır. Ancak mevzuatın öngördüğü tesis yapım anlaşmasının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak dağıtım şirketince yapılması gereken trafo kurulumları ile diğer ilk yatırım giderlerinin ilgili dağıtım şirketince karşılanması gerekmekte olup, Başkanlığın söz konusu ödemelere ilişkin tahsilat sürecini takip ederek, tahsilatı sağlayacak girişimlerde bulunması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 4: Trafo Kurulumu Yapılan İşler

İHALE KAYIT NO	İŞİN ADI	TRAFÖ YAKLAŞIK MALİYET	TENZİLAT	SONUÇ
YİKOB İŞLERİ				
2017/396087	Erdemli Kargıpınarı Ortaokulu 24 Derslikli Bina İnşaatı	84.665,46	29,23	59.917,75
2018/149788	Mezitli 24 Derslikli Anadolu Lisesi İnşaatı	109.131,46	33,10	73.008,95
2017/549855	Tarsus Çağlayan 24 Derslikli Ortaokul İnşaatı Yapım İşi	100.337,44	25,95	74.299,87
2017/548866	Toroslar 19 Mayıs 24 Derslikli Ortaokul İnşaatı Yapım İşi	100.337,44	32,03	68.199,36
2017/327456	Mersin Çevik Kuvvet ve Özel Harekat Hizmet Binası Yapım İşi	56.854,68	27,74	41.083,19
2017/410122	Silifke Kültür Merkezi İkmal İnşaatı Yapım İşi	185.978,76	28,17	133.586,23
2017/445664	Bozyazı Turan Kılıç Anaokulu Binası İnşaatı Yapım İşi	86.165,46	25,47	64.219,12
2016/258847	Anamur 16 Derslikli İhtime Engelliler Mes.Lisesi ve 200 Kişilik Pansiyon İnşaatı	87.814,19	30,36	61.153,80
2017/391724	Silifke Kızılmalı 8 Derslikli Bina İnşaatı Yapım İşi	84.665,46	30,96	58.453,03
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜŞAVİR FİRMA İŞLERİ				
2016/310987	Mezitli 24 Derslik Anadolu Lisesi İnşaatı (Esenbağlar)	126.058,58	33,20	84.207,13
2017/104828	Tarsus 24 Derslik Fen Lisesi ve 200 Kişilik 2 Adet Öğrenci Pansiyonu İnşaatı	131.811,85	31,57	90.198,85
2017/95346	Yenişehir 16 Derslik Özel Eğitim Merkezi Yapım İşi	93.761,85	34,02	61.864,07
2016/271463	Silifke Sarıcalar 24 Derslikli Anadolu Lisesi Yapım İşi	97.567,06	16,21	69.048,21
2016/291291	Toroslar 12 Derslikli Halk Eğitim Merkezi	101.321,66	32,35	68.541,47
2016/308284	Yenişehir 24 Derslikli Anadolu Lisesi Yapım İşi	101.321,58	30,52	71.705,28
2015/30876	Silifke 24 Derslikli Mesleki ve Teknik Lisesi+2 Adet Atölye Yapım İşi	126.058,58	33,16	89.211,66
2017/104825	Silifke 172 Parselde Özel Eğitim Merkezi Yapım İşi	102.387,92	33,16	69.995,89
TOPLAM				1.238.693,86

Kamu idaresi cevabında; “6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununun Dağıtım Faaliyetleri başlıklı 9.Maddesinin (6) fıkrasında “(6) 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde yapılan özelleştirme sonrası elektrik dağıtım tesislerinin iyileştirilmesi, güçlendirilmesi ve genişletilmesi için

yapılan yatırımların mülkiyeti kamuya aittir. Özelleştirilen elektrik dağıtım tesis ve varlıklarına ilişkin her türlü işletme ile yatırım planlaması ve uygulamasında onay ve değişiklik yetkisi Kurula aittir. Dağıtım hizmetinin bu Kanunda öngörülen nitelikte verilmesini sağlayacak yatırımların yapılması esastır. Kurum dağıtım faaliyetlerini yönlendirir, izler ve denetler. Kurul tarafından onaylanmış yatırımlar, belirlenen sürede ve nitelikte gerçekleştirilmediği takdirde 16 ncı madde hükümleri uygulanır.” denilmektedir. Bu maddeden anlaşıldığı üzere dağıtım şirketi tarafından yapılan yatırımlarla sisteme eklenen tesisler Kamuya aittir.

Özelleştirme sonrası dağıtım şirketinin Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.(TEDAŞ) ile yapmış olduğu “İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinde” 12 Geri Devir kısmında;

“Sözleşme’nin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde; Şirket dağıtım tesisleri üzerinde sahip olduğu bütün hakları kaybeder ve Şirket bu sözleşme ile devraldığı ve Sözleşme süresince gerçekleştirilen yatırımlar çerçevesinde oluşturulan Dağıtım Tesisleri, Dağıtım Sistemi ile bunların üzerlerinde yer aldığı taşınmazları, bu taşınmazlar üzerindeki kullanım haklarını, Dağıtım Tesisleri’nin gereği gibi işletilebilmesi için varlığı zorunluluk arz eden taşınmaz, tesis, araç-gereç, iş makinaları, telsiz cihazları ve bunların mütemmim cüzleri ile belirtilen nitelikleri haiz olmasa dahi bedeli tarifeden karşılanmış olan her türlü taşınmazı, tesis, iş makinaları, araç-gereçler ve sair varlıkları, bunların mütemmim cüzlerini, bunlara ait tüm hakları, ilgili kayıt, bilgi ve belgeler ile birlikte TEDAŞ’a veya TEDAŞ’ın belirleyeceği kuruluşa bedelsiz olarak devreder.” denilmektedir.

Bu durumda Başkanlığımızca yapılan Trafo Tesislerinin Mülkiyetine sahip Kurum tarafından sonradan veya yapıldığı anda dağıtım şirketine devredilmesi halinde dahi bu tesislerin kamu malı olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle kamu zararı oluşmamaktadır.

Mevzuata göre yapılması gereken Tesis Yapım Anlaşmasının dağıtım şirketi ile yapılan trafo tesisinin mülkiyetine sahip olan kurum arasında yapılacak olması ve anlaşmanın bir tarafı olmamız nedeniyle tarafımızdan takip edilmemiştir. Trafonun devredilmeyip özel olarak kullanılması halinde bu sözleşmenin bir önemi bulunmamaktadır. Trafo devredildiğinde ise dağıtım şirketi ile trafonun mülkiyetine sahip kurum arasında devir sözleşmesi imzalanacağından mali konuların bu aşamada da değerlendirilebileceği düşünülmektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "Dağıtım Faaliyetleri" başlıklı 9'uncu maddesinin 6'ncı fıkrasında yer alan hüküm gereği, özelleştirme sonrası elektrik dağıtım tesislerinin iyileştirilmesi, güçlendirilmesi ve genişletilmesi için yapılan yatırımların mülkiyetinin kamuya ait olduğu ifade edilmektedir. Dolayısıyla kamu malı olduğu için herhangi bir mevzuata aykırılık bulunmadığı belirtilmektedir.

Ancak, 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "Dağıtım Faaliyetleri" başlıklı 9'uncu maddesinin 6'ncı fıkrasında yapılan yatırımların mülkiyetinin kamuya ait olacağı belirtilmiş olsa da ilgili maddenin diğer fıkralarında;

"(2) Dağıtım şirketi, lisansında belirtilen bölgedeki dağıtım sistemini elektrik enerjisi üretimi ve satışında rekabet ortamına uygun şekilde işletmek, bu tesisleri yenilemek, kapasite ikame ve artırım yatırımlarını yapmak, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin hizmet sunmakla yükümlüdür.

(3) Dağıtım şirketi, ilgili yönetmelik hükümleri doğrultusunda yan hizmetleri sağlamakla yükümlüdür.

(5) Kurul tarafından onaylanan talep tahminleri doğrultusunda yatırım planlarının hazırlanması ve Kurul onayına sunulması, onaylanan yatırım planı uyarınca yatırım programına alınan dağıtım tesislerinin projelerinin hazırlanması ile gerekli iyileştirme ve kapasite artırımı yatırımlarının yapılması ve/veya yeni dağıtım tesislerinin inşa edilmesi görevi ilgili dağıtım sistemini işleten dağıtım şirketine aittir." denilmektedir.

Meri mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere lisans sahibi dağıtım şirketi tesisleri yenilemek, kapasite artırım yatırımlarını ve gerekli iyileştirmeleri yapmakla görevlidir. Söz konusu hususlara ilişkin çıkarılan alt mevzuat olan Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin "Bağlantı Görüşü" başlıklı 10/A maddesinde;

"(1) Gerçek veya tüzel kişilerin, dağıtım sistemine bağlantı talebinin dağıtım şirketi tarafından bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde karşılanması esastır.

(2) Bağlantı için yapılan başvuru, dağıtım şirketi tarafından, 4 üncü madde ile bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde dağıtım sisteminin mevcut durumuna göre

genişleme yatırımı veya yeni yatırımın gerekli olması hususları da dikkate alınarak değerlendirilir.

...

b) Başvuru sahibinin, bağlantı görüşünde yer verilen öngörülen bağlantı süresine/tarihine itiraz hakkı saklı olup, bu konuda Kuruma başvuru yapılabilir. Başvuru, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Kurum tarafından değerlendirilir. Dağıtım şirketi tarafından verilen görüşe ilişkin gerekçelerin Kurum tarafından uygun görülmemesi halinde, Kurumun belirleyeceği sürede bağlantı yapılır.

c) Başvuru sahibinin (b) bendi kapsamında haksız bulunması veya bağlantı talebinin karşılanabilmesi için dağıtım şirketi tarafından bildirilen sürenin başvuru sahibi tarafından uzun bulunması ve bağlantı talebinin dağıtım şebekesi yapılarak karşılanabilir olması halinde gerekli yatırım 21 inci madde kapsamında başvuru sahibi tarafından üstlenilebilir.” denilmiştir.

Verilen mevzuat hükümleri gereğince dağıtım sistemine bağlantı talebinin dağıtım şirketi tarafından sağlanması esastır, durum genişleme yatırımı ya da yeni yatırımlar gerektirmesi halinde de dağıtım şirketi tarafından ihtiyacın karşılanması gerekmekte olup bazı ivedilik zuhur eden hallerde 21’inci madde kapsamında başvuru sahibi tarafından üstlenilebilir.

Kamu idaresi cevabında belirtilen yapılan tesislerin mülkiyetinin kamuya ait olması tesislerin yapımının dağıtım şirketi tarafından yapılmayacağı anlamına gelmemektedir. Ayrıca denetimimiz kapsamında incelenen ve en çok yatırımın gerçekleştirildiği İstanbul Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında, söz konusu trafo kurulumlarının dağıtım şirketi adına yapıldığı, 21’inci maddede bahsedilen tesis yapım sözleşmesinin imzalanmış olduğu ve geri ödeme sürecinin işletilmekte olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca kamu idaresi cevabında trafo tesisinin mülkiyetine sahip kurum ile dağıtım şirketi arasında yapılması gerektiği, Mersin YİKOB’un bu süreçte dahilinin olmadığı ifade edilmiştir. Ancak yapım işine başlanmadan ilgili dağıtım şirketi ile yapılan enerji müsaadesi yazışmaları YİKOB ile dağıtım şirketi arasında geçmektedir. Zaten yapım işinin ihalesine çıkan kamu kurumu da Mersin YİKOB olduğu için işin geçici kabulüne kadar ki sürecinden trafo gibi tüm eklentileriyle birlikte sorumludur.

Sonuç olarak verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar doğrultusunda, dağıtım şirketince yapılması gereken trafo kurulumları ile diğer ilk yatırım giderlerinin ilgili dağıtım şirketince karşılanması gerekmekte olup, Başkanlığın söz konusu ödemelere ilişkin tahsilat sürecini takip ederek, tahsilatı sağlayacak girişimlerde bulunması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 7: İş Artış ve Azalışlarına Farklı Oranlarda İndirim Uygulanması

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından ihale edilerek anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde, yapımından vazgeçilen ve ilk keşifte yer almamasına rağmen idarece yapılmasına karar verilen iş kalemlerine farklı oranlarda indirim uygulanarak artan - azalan hesabı (mukayese) yapıldığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinde;

"(1) 12'nci maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir.

..." denilmektedir.

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın 07.04.2016 tarih ve 2016/21 sayılı Kararında;

"4734 ve 4735 sayılı kanunlar ile ikincil mevzuatları hükümlerinde, iş artışı ve eksilişine konu imalat kalemlerine ait yeni birim fiyatların belirlenmesi sırasında, sözleşmesinden gelen veya yüklenicinin kabulünü içeren durumlar hariç, sözleşme bedeli ve yaklaşık maliyet arasındaki farktan (ihale tenzilatı) hareketle bulunacak bir oranda, fiyatların tenzilatı tabi tutulacağına dair bir husus yer almadığı gibi, idarelere ait birim fiyatların aynen alınacağına dair bir husus da bulunmamaktadır." hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'nın 09.01.2014 tarih ve 2014/04 sayılı Kararında da, yapımından vazgeçilen imalatların bedellerinin Şartname'nin 22'nci maddesinin kıyasen uygulanması suretiyle belirleneceği vurgulanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü ve emsal kararlar göz önüne alındığında, ihale şartnamesi ve sözleşmesinde; iş artışlarında veya iş eksilişlerinde ödenecek ve/veya kesilecek iş kalemlerinin ne şekilde ödeneceğine ve/veya kesileceğine ilişkin bir hüküm bulunmaması halinde, Şartname'nin 22'nci maddesi gereğince güncel fiyatların tespit edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, tıpkı yaklaşık maliyette yapılması öngörülmeven yeni imalat kalemlerinin birim fiyatlarının belirlenmesinde olduğu gibi, yapımından vazgeçilen imalatlar için de Şartname'nin 22'nci maddesi gereğince yeni ve güncel fiyatların belirlenmesi gerektiğinden, sözleşme bedeli/yaklaşık maliyetten yola çıkılarak bulunan oran üzerinden kesinti yapılmaması gerekmektedir. Nitekim gerek 4734 ve 4735 sayılı Kanunlarda gerekse de ikincil mevzuatlarda "İhale Bedeli/Yaklaşık Maliyet" oranı gibi bir sistem bulunmadığından, yaklaşık maliyette öngörülmeven yeni birim fiyatlı imalatlar ile yapılmasından vazgeçilen imalatların fiyatlandırılmasının yöntem benzerliği içerisinde yapılması gerekmektedir.

İdarenin mukayese hesabında kullandığı yöntemde ise özetle, sözleşme kapsamındaki iş kalemlerinin artan ve azalan tutarlarına sözleşme bedelinin yaklaşık maliyete oranlanması suretiyle elde edilen ve uygulamada ihale kırımı olarak bilinen bir katsayı uygulanmakta, sözleşme kapsamında bulunmayan iş kalemlerine ise bu orandan daha düşük bir indirim yapılmaktadır.

Mukayeseli maliyet hesabının çıkarılması işlemlerinin emsal kararlar çerçevesinde yapılabilmesinin temini için artan ve eksilen iş kalemlerinin fiyat tespitinde aynı yöntemin kullanılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Yapım Sözleşmesinin doğal eki olan yapım işleri genel şartnamesinin 22. Maddesinde ve sair mevzuat hükümlerinden yeni birim fiyatların artan ve azalan imalatlar yönünden indirim oranının nasıl uygulanacağı konusunda netlik olmamasından dolayı yöntem farklılığı ortaya çıkmıştır. Ancak denetim sonrası yapılan ve yapılacak tüm işlemlerde azalan ve artan imalatlar için tek oran uygulanması yöntemi kullanılmaktadır. Bundan sonra da bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bundan böyle benimsenecek yöntemin artan ve azalan imalatlar için aynı oranın kullanılması yönünde olacağı belirtilmiştir. Bulguda yer verilen yerleşik kararlar çerçevesinde işlem yapılmalıdır.

BULGU 8: Jeotermal Kaynaklarla İlgili İdare Paylarının Doğruluğunu ve Güvenilirliğini Tespit Edecek Bir Sistemin Olmaması

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında, jeotermal kaynaklarla ilgili ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişilerin göndermiş olduğu bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatı gösterir belgelerin doğruluğunu tespit edecek bir sistemin olmadığı görülmüştür.

6360 Sayılı On Üç İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "*Çeşitli Hükümler*" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"...

(7) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa göre verilen I (a) grubu maden ruhsatı ile 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa göre verilen jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli sular ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde valiliklerce yürütülür.

(8) İl özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde;

a) 3213 sayılı Kanuna göre verilen maden ruhsatları için İl Özel İdareleri ve Köylere Hizmet Götürme Birliklerine verilen Devlet Hakkı, I (a) grubu madenler için alınan harçlar ile aynı Kanuna göre valiliklerce yapılan I (a) grubu maden ihalelerinden elde edilen gelirlerin,

b) 5686 sayılı Kanuna göre verilen idare payına ilişkin gelirler ve harçlar ile aynı Kanun gereğince valiliklerce yapılan ihalelerden elde edilen gelirlerin,

c) 3213 ve 5686 sayılı Kanunlar gereğince valilik ve kaymakamlıklarca uygulanan idari para cezalarının,

ç) 3213 ve 5686 sayılı kanunlar gereğince yapılan ihaleler nedeniyle alınan teminatlardan elde edilen gelirlerin genel bütçeye gelir kaydedileceği,"

hükümleri yer almaktadır.

03.06.2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 20'nci maddesine dayanılarak çıkarılan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli

Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde;

“ ...

j)Faaliyet: Jeotermal kaynakların ve doğal mineralli suların aranması, geliştirilmesi, işletilmesi ve terk edilmesi ile kullanılması hususundaki işlemleri,

k)Gayrisafi hâsılat: Kaynaklardan sınai ve/veya ticari ciro oluşturmak üzere yararlanan işletmenin kaynaklarla ilgili toplam yıllık cirosu olup, tesislere ait tahakkuk eden her türlü mal ve hizmet satış bedelleri, faizler ile kira gelirlerinin dahil olduğu miktarı,

l)İdare: İl özel idarelerini, büyükşehir belediyesi bulunan illerde valilik yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarını,

m)İdare payı: Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı, işletme ruhsat sahibine ait işletmenin ve ilaveten kira sözleşmesi ile bir bedel karşılığında faaliyet gösteren tesislerin kaynaklarla ilgili gayrisafi hâsılatının % 1'i tutarında her yıl Haziran ayı sonuna kadar ruhsat sahibi ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilerce idareye ödenen payı,

... ”

şeklinde düzenlemeler getirilmiştir.

İdare payının toplanmasına ilişkin Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin 20'nci maddesinde ise;

“...ruhsat sahibinin ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilere ait işletme ve tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafi hasılat bilançosunun mart ayı sonuna kadar idareye verilmesi zorunludur. (Ek cümle: RG-24/9/2013-28775) İdareye bildirilen gayrisafi hasılatın %1'i tutarında idare payı alınır. Bu pay, her yıl Haziran ayı sonuna kadar İdareye ödenir.’ hükmüne yer verilmektedir.

Bahsi geçen mevzuat hükümlerine göre ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişi bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatını gösterir belgeyi mart ayı sonuna kadar vermek ve bu belgedeki tutarın %1'ini haziran ayı sonuna kadar ödemek durumundadır. Bu kapsamda idarenin ve dolayısıyla idare yetkililerinin jeotermal kaynağın yıllık gayrisafi hasılatına ilişkin kaynak sahibinin vereceği belgeden başka bir dayanağı bulunmamaktadır. Söz konusu durumda gerçekte gayrisafi hasılatı daha fazla olan gerçek veya tüzel kişilerin

düşük tutarda idare payı ödemesine sebep olmaktadır.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nda bahsi geçen idare payına ilişkin işlemler Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları tarafından yerine getirilmektedir. Jeotermal kaynaklarla ilgili ruhsat sahibi veya kaynağı kullanan gerçek veya tüzel kişilerin göndermiş olduğu bir önceki yıla ait gayrisafi hasılatı gösterir belgelerin doğruluğunu temin için vergi dairesi başkanlıkları ile ortak bir sistem kurularak mali bilgilerin kontrolünün sağlanabileceği, vergi dairelerinden gelen mali bilgiler ile bir kamu geliri olan idare payının matrahının ve ödenecek tutarının daha doğru belirlenebileceği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “5686 Sayılı Kanunun 20. maddesinde jeotermal kaynaktan elde edilen gelire ait bilançonun idareye bildirilmesi, idarenin de bildirilen bilanço değerinin %1’i oranında idare payı tahsil etmesi hükme bağlanmıştır. Bilançoya ait bir denetim yöntemi kanunda ve yönetmelikte öngörülmemiştir. İlimizde 3 adet işletme ruhsatlı saha bulunmaktadır. İki henüz gelir getirici faaliyetlere başlamamıştır. Yalnızca serada tarımsal üretim yapan bir işletme vardır. Tarım sektörü gerek rekolte gerek fiyat hususunda mevsimsel etkilere açıktır. Bu sebepten elde edilen ürünün mali karşılığı da yıllara göre değişkenlik gösterebilmektedir.

Raporunuzda belirtilen denetim eksikliği konusunda müdürlüğümüzce ilgili tarımsal işletmeye denetim maksatlı gidilerek gözlemlerimiz rapor altına alınacaktır. ” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen hususlara ilişkin gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir. Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir. Ayrıca konunun; Hazine ve Maliye Bakanlığına ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına yazılarak ilgili idare payının doğruluğunu ve güvenilirliğini teyit etmeyi sağlayacak etkin bir sistem için gerekli çalışmaların yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 9: Kültür Varlıkları Katkı Paylarının Ödenmemesi ya da Geç Ödenmesi

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına kültür katkı payı ödemekle yükümlü 13 belediyenin 2018 yılı ve önceki yıllar kültür katkı paylarına ilişkin olarak aylık bildirim ve ödemelerini geciktirdikleri veya olması gerekenden daha az ödeme yaptıkları görülmüştür.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı

Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "*Çeşitli Hükümler*" başlıklı 3'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında yer alan;

"21/07/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür." hükmü ile 12'nci madde gereğince il özel idaresince kullanılan haklar ve yetkiler YİKOB'lara devredilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanun'un 12'nci maddesinde ise;

"Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir." ifadesine yer verilerek ilçe belediyelerinin topladığı emlak vergisinin %10'u oranında ayrıca taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunacağı ve bu tahsil olunan miktarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar YİKOB'lara bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin devamında;

"...

Yukarıdaki hükümlere göre, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Tahsil ettikleri katkı payını yukarıda belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

...

Belediye başkanları, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdür. Ödenmeyen paylar, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından

kesilerek talep eden özel idareye gönderilir.

...”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, ilçe belediyeleri topladıkları taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarını takip eden ayın 10’uncu gününe kadar yatırmaları gerekmektedir. Aksi takdirde yatırılmayan paylara ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda gecikme zammının uygulanacağı, ilgili maddenin devamında ifade edilmektedir. Ayrıca Belediye Başkanları söz konusu payları zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdürler.

Aşağıdaki tablolardan da anlaşılacağı üzere Başkanlığın hesabına yatırılması gereken kültür katkı payları toplamı geçmiş yıllar da dâhil olmak üzere 17.622.316,20 Türk Lirasıdır.

Sonuç olarak, bazı belediyelerin kültür varlıkları katkı paylarını ödemediği veya geç ödediği, konunun İller Bankasına yazılması, böylece ilgili belediyelerin genel bütçe gelirlerinden söz konusu payların kesilerek YİKOB’a gönderilmesinin sağlanması uygun olacaktır.

Tablo 5: 2018 Yılı Kültür Varlıkları Payı Ödeme Durumu

SIRA NO	BELEDİYE ADI	AYLIK TAHAKKUK	TAHSİL EDİLEN	ÖDENMEYEN BORÇ
1	AKDENİZ BELEDİYESİ	2.892.245,09	0,00	2.892.245,09
2	MEZİTLİ BELEDİYESİ	1.729.479,62	385.758,66	1.343.720,96
3	TOROSLAR BELEDİYESİ	1.484.903,11	1.484.903,11	0,00
4	YENİŞEHİR BELEDİYESİ	2.690.872,78	2.690.872,78	0,00
5	ANAMUR BELEDİYESİ	538.548,69	538.548,69	0,00
6	AYDINCIK BELEDİYESİ	39.435,10	39.435,10	0,00
7	BOZYAZI BELEDİYESİ	223.302,12	223.302,12	0,00
8	ÇAMLIYAYLA BELEDİYESİ	145.097,35	145.097,35	0,00
9	ERDEMLİ BELEDİYESİ	1.118.063,60	409.240,74	708.822,86
10	GÜLNAR BELEDİYESİ	110.662,82	110.662,82	0,00
11	MUT BELEDİYESİ	249.229,79	249.229,79	0,00
12	SİLİFKE BELEDİYESİ	841.536,84	841.536,84	0,00
13	TARSUS BELEDİYESİ	2.313.957,29	2.313.957,29	0,00
	TOPLAM	14.377.334,20	9.432.545,29	4.944.788,91

Tablo 6: Belediyelerin Önceki Yıllar Borç Listesi

SIRA NO	BELEDİYE ADI	BORÇ TOPLAMI	ÖDENEN	KALAN BORÇ MİKTARI
1	AKDENİZ BELEDİYESİ	15.649.952,89	723.496,23	14.926.456,66
2	MEZİTLİ BELEDİYESİ	1.739.853,87	396.132,91	1.343.720,96
3	TOROSLAR BELEDİYESİ	1.487.266,35	1.487.266,35	0,00
4	YENİŞEHİR BELEDİYESİ	2.695.992,72	2.695.992,72	0,00
5	ANAMUR BELEDİYESİ	667.146,96	549.036,72	118.110,24
6	AYDINCIK BELEDİYESİ	40.151,21	40.151,21	0,00
7	BOZYAZI BELEDİYESİ	224.343,34	224.343,34	0,00
8	ÇAMLIYAYLA BELEDİYESİ	145.105,15	145.105,15	0,00
9	ERDEMLİ BELEDİYESİ	1.646.398,05	467.944,58	1.178.453,47
10	GÜLNAR BELEDİYESİ	110.761,41	110.761,41	0,00
11	MUT BELEDİYESİ	312.105,76	256.530,89	55.574,87
12	SİLİFKE BELEDİYESİ	841.949,02	841.949,02	0,00
13	TARSUS BELEDİYESİ	2.314.637,25	2.314.637,25	0,00
TOPLAM		27.875.663,98	10.253.347,78	17.622.316,20

Kamu idaresi cevabında; “Taşınmaz Kültür Varlıkları Katkı Paylarının tahsilatı ile ilgili olarak; borcunu ödemeyen belediyelerin borçları 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12. maddesi gereğince İller Bankasına bildirilmektedir. Ancak bazı belediyelerin İller Bankasınca öncelikli kesilen borçları (Vergi, Sgk vb.) fazla olduğundan İller Bankasınca katkı payı kesintisi çok küçük rakamlar halinde yapılmakta ve kararnamelerle İller Bankası kesintileri belli periyotlar için durdurulduğundan tahsilat yapılamamaktadır. 17.622.316,20 TL olan toplam borcun 12.710.362,74 TL’si 7143 sayılı kanuna istinaden yapılandırılmıştır. (Akdeniz ve Erdemli)

Geç ödemelerde gecikme zammı hesaplanarak ilgili belediyeden talep edilmekte, ödenmemesi durumunda ise İller Bankasından vergi gelirlerinden kesilerek katkı payı hesabına aktarılması talep edilmektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, bulguda belirtilen hususlara ilişkin gerekli işlemlerin yapılmakta olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca konunun; Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve İller Bankası A.Ş.’ye yazılarak söz konusu borçlu olunan kültür varlıkları katkı payı tutarlarının ivedi olarak tahsilatının yapılması ve katkı paylarını ödemedede etkin bir sistemin geliştirilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasının

uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 10: Projelendirme Sürecindeki Hatalar Nedeniyle Yapım Sürecinde Anlaşmazlıklar Çıkması

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca anahtar teslim götürü bedel sözleşme düzenlenen bazı yapım işi ihalelerinde sözleşmenin uygulanması aşamasında, projeler arasında veya projeler ile mahal listeleri arasında çelişkiler olduğu tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar*" başlıklı 62'nci maddesinin (c) bendinde;

"Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur."

hükmü yer almaktadır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 6'ncı maddesinde, yapım işlerinde uygulama projelerine istinaden işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden anahtar teslim götürü bedel sözleşme düzenlenmesi, ön-kesin projelere dayalı yapım işlerinde ise birim fiyat sözleşme türünün esas alınması hükmüne yer verilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "*Tanımlar*" başlıklı 4'üncü maddesinde ise,

"...

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşme: Uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden yapılan sözleşmeyi,

Birim fiyat sözleşme: Ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak idarelerce hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile yüklenici tarafından bu iş kalemleri için teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı üzerinden yapılan sözleşmeyi,

... ifade eder” denilmektedir.

Anahtar teslim götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihaleye çıkılan işlerde Kanun’un genel mantığına göre en önemli süreç uygulama projelerinin hazırlanması aşamasıdır. Öyle ki, yapılacak her bir imalat için ayrı bir fiyat alınmayacak, iş paket halinde toplam tutara yaptırılacaktır. Bu nedenle, projelerin açık, anlaşılabilir olması ve mahal listesi ile proje arasında herhangi bir tutarsızlığın bulunmaması gerekmektedir. Proje ve mahal listesi uyumsuzlukları, ilgili imalatın proje kapsamında mı yoksa iş artışı kapsamında mı yapılacağı konusunda tereddütler meydana getirmektedir.

İhale aşamasında, projelerin yetersizliğinin mahal listesi ile kapatılmaya çalışılması ve mahal listesinde yer alıp uygulama projesinde bulunmayan imalatlar nedeniyle, istekliler yapılıp yapılmayacağı belli olmayan iş grupları için gerçekçi teklif verememektedir. Bunun sonucunda da İdare, 4734 sayılı Kanun’un temel ilkelerinden olan rekabeti, saydamlığı, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılması şartlarını sağlayamamaktadır.

Bunun yanında İdare, sözleşmenin ifa sürecinde de, yüklenici ile proje yerine mahal listesinde düzenlenen imalatların yapılması konusunda ihtilafa düşmektedir. Uygulama projeleri ile mahal listeleri arasında uyumsuzluk olduğu görüldüğünden bu belgelerin daha gerçekçi ve birbirleriyle uyumlu hazırlanması gerekmektedir.

Mersin YİKOB’da yapılan incelemelerde aşağıdaki çelişkilerin mevcut olduğu görülmüştür;

- 1-) Proje öncesi plankote hataları, arazi ile plankote arasındaki uyumsuzluklar.
- 2-) Bakanlıklar tarafından gönderilen tip projelerde mimari ve uygulama projeleri arasındaki uyumsuzluklar.
- 3-) Tip projelerin işin yapılacağı yerin coğrafi koşullarına uygun olmaması ve bunların revizesi için yeterli zamanın bulunmaması.

Verilen örnekler neticesinde kamu idaresince projelendirme sürecine yeterli önem verilmediği görülmektedir. Meri mevzuat hükümlerine göre uygulama projelerinin detaylı bir şekilde açık ve net olması gerekmektedir

Bu itibarla, hem ihale hem de sözleşmelerin uygulanması sürecinde benzer sorunlarla

karşılaşmamak için projelendirme sürecine daha fazla dikkat edilmesinin, projelerin birbirleri ile uyumlu olmasına ve mahal listesi ile çelişmemesine önem verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Başkanlığımız tarafından sürdürülen ve tamamlanan işlerin %90 lık bir bölümü Milli Eğitim Bakanlığına ait ve Müşavir Firma tarafından projelendirilen işlerden oluşturulmaktadır. 15. Maddede belirtildiği gibi Projelerin İnceleme işlemleri Başkanlığımız tarafından oluşturulan komisyonlar vasıtasıyla yapılmaya başlanmış ancak inceleme safhasının uzun sürdüğü gerekçesi ve bu durumun yatırım programında gecikmelere neden olduğu bahsi ile ihalelerin biran önce yapılması istenmesinden dolayı inceleme işlemleri sonlandırılarak ihale süreçlerine başlanmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğüne ve Kültür ve Turizm Bakanlığına ait projelerde İlgili Kamu kurumları tarafından danışmanlık hizmet alımı ile hazırlatılarak Başkanlığımıza teslim edilmiştir. Sonuç olarak Danışmanlık hizmetini alan kurumun hazırlanan projeleri için yapılacağı yerin fiziki şartlarına ve yerel ihtiyaçlarına göre hazırlatarak kabul işlemlerini teknik şartnameye uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu kabul sözleşme aşamasında da herhangi bir aksaklığın yaşanmaması gerekliyse de yer yer sorunlarla karşılaşmıştır. Bundan sonra bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, proje inceleme sürecine gereken önemin verilememesinin temel nedenleri olarak yatırımlarda gecikmeye sebebiyet vermemek için işlerin ivedi bir şekilde yapılmak istenmesi vurgulanmış olsa da, anahtar teslim götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılarak sözleşmesi imzalanan yapım işlerinde en önemli süreç projelendirme sürecidir. Sözleşme, projede yer alan imalatları kapsadığı için projelerdeki veya eklerindeki çelişkili konular ödeme aşamasında önemli farklar yaratmaktadır. Kamu idaresinin gerekli çalışmaları yaparak projelendirme sürecine daha fazla önem vermesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 11: Yapım İşlerinde İş Artışlarına İlişkin Gerekçe Raporlarının Olmaması ya da Mevzuata Uygun Hazırlanmamış Olması

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının yapım ihalelerinin incelenmesi neticesinde, iş artışlarına ilişkin gerekçe raporlarının yeterli düzeyde açıklayıcı olmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*Temel ilkeler*" başlıklı 5'inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."

denilmektedir.

4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "*Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi*" başlıklı 24'üncü maddesinde;

"Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.

Birim fiyat sözleşme ile yürütülen yapım işlerinde, Bakanlar Kurulu bu oranı sözleşme bazında % 40 'a kadar artırmaya yetkilidir.

..."

hükmü getirilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "*Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi*" başlıklı 21'inci maddesinde;

“Yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10’una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20’sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.” denilerek iş artışının hangi koşullarda ve ne oranlarda yapılabileceği ortaya koyulmuştur.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “Proje Uygulanması “başlıklı 12’nci maddesinin 4’üncü bendinde idarenin projeler üzerinde gerekli değişiklikleri yapabileceğine değinilmiştir. Yine aynı Şartname’nin “Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22’nci maddesinde de proje değişikliği şartları gerçekleştiği durumlarda yeni birim fiyat yapılmak suretiyle ödeme yapılacağı belirtilmiştir. İş artışı dolayısıyla yapılması gereken ilave iş kalemlerinin yeni birim fiyatları, YİĞŞ’in 22’nci maddesindeki yöntem ve esaslar dâhilinde belirlenecektir.

Buna göre, ilave işlerin aynı sözleşme kapsamında aynı yükleniciye yaptırılabilmesi için iş artışının başlangıçta öngörülemeyen nedenlere dayalı olarak ortaya çıkması, artışa konu işlerin yapılmasında zorunluluk bulunması, ilave işlerin idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması ve yasal sınırlar dâhilindeki iş artışlarının işin tamamlanması amacıyla yaptırılması gerekir.

İş artış kararlarında iş artışlarının sözleşmeye esas proje içinde kalması, asıl işten ayrılmasının teknik ve ekonomik olarak mümkün olmaması durumunda, artışa konu olan işin yürürlükteki mevzuatta belirtilen kriterlere göre değerlendirilmesi, gerekçe raporlarını yeterli nitelikte açıklayıcı hazırlanarak keyfi değişikliklere gidilmeden, sözleşmeye esas uygulama projeleri ve mahal listelerine göre yapım işinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda sayılan hükümlere göre öngörülemeyen durumlar nedeniyle iş artışına gitmek ön şarttır. Bu öngörülemeyen durumların da gerekçe raporunda açıkça ve dayanaklarıyla birlikte açıklanması zaruridir. Zira vazgeçilen imalatların, yerine yapılacak

imalatların ya da tamamen yeni yapılacak imalatların hangi ihtiyaca binaen gerçekleştirileceğinin gerekçeli rapor ile izah edilmemesi, keyfi proje değişikliklerine yol açabileceği gibi, kaynakların verimli kullanılması ilkesini de zedeleyebilecektir.

Bu itibarla, iş artışına başvurulduğu durumlarda düzenlenecek gerekçe raporlarının gerçek durumu yansıtacak, detaylı, açık, anlaşılabilir şekilde düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Başkanlığımızın görevi gereği Bakanlıkların ve İl'deki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının yatırımlarının süreçlerinin tüm iş ve işlemleri Başkanlığımız tarafından yapılmaktadır. Projelerin genellikle ilgili Bakanlık tarafından Danışmanlık Hizmet Alımı yolu ile yaptırılması ihtiyaçların tespiti noktasında eksikliklere neden olmaktadır. Sözleşme aşamasında kamu kurumları tarafından teknik zorunluluğun dışında ihtiyaca göre değişiklik talepleri gelmekte ve bunların bazılarının Binanın kullanımı açısından daha verimli olacağı düşünüldüğünden kabul görmektedir. Dolayısıyla iş artışlarından doğan sıkıntıların asıl nedeni ihtiyacın tespitinde hatalar yapılması, danışmanlık hizmet alımı teknik şartnamelerindeki hatalar, danışmanlık hizmet alımı kabulü ve kontrolündeki hata ve eksikliklerdir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında iş artışlarına gidiş nedenlerini açıklamaktadır. Bulguda ise iş artışlarına şartlar oluştuğunda gidilebileceği belirtilmiş olup, gerekçelerin yeterli açıklıkta izah edilmemesi ya da hiç gerekçe belirtilmemesi eleştiri konusu yapılmıştır.

Şartları dahilinde iş artışına başvurulduğunda düzenlenecek gerekçe raporlarının gerçek durumu yansıtacak, detaylı, açık, anlaşılabilir şekilde düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 12: Yapım İşlerinde Sigorta Bedel ve Sürelerinin Güncellenmemesi

Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca ihale edilen muhtelif yapım işlerinde, iş artışı ve süre uzatımı sonrasında ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılması gereken sigorta bedellerine ilişkin güncelleme işleminin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "*İş ve İşyerlerinin Korunması ve Sigortalanması*" başlıklı 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrası;

"Sigortaya esas alınacak bedeller, işin kendisi için sözleşme bedeli, her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedellerdir. Ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dâhil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunludur." şeklinde düzenlenmiştir.

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, yüklenicinin yapım işinin yerine getirilmesinde genel bir koruma sorumluluğu bulunmaktadır. Sigorta yükümlülüğünün amacı, sözleşme konusu işin değer itibarıyla güvence altına alınması olduğundan, iş artışı ve süre uzatımını içermeyen bir sigorta işleminin bu güvenceyi sağlayamayacağı açıktır.

Anılan Şartname hükmünün yerine getirilmesi ve yüklenicinin koruma sorumluluğunun tam olarak tesis edilebilmesi bakımından, yapım işlerinde iş artışı ve/veya süre uzatımı uygulamasına başvurulduğu hallerde sigorta bedellerinin ve sürelerinin güncellenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Söz konusu hata bilgi eksikliğinden kaynaklanmıştır. Yapılan sözlü uyarının ardından güncellenmeyen sigortalar zeyilname düzenlemek yolu ile güncellenmiştir. Bundan sonra da bu doğrultuda tesis edilecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında bulguya konu edilen hususun bilgi eksikliğinden kaynaklandığı belirtilmiştir. Yapım işlerinde iş artışı ve/veya süre uzatımının meydana geldiği durumlarda sigorta bedellerinin ve sürelerinin de güncellenmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Yeni Birim Fiyat Analizlerine Uygulanan Yerel Rayiçlerin Ticaret ve/veya Sanayi Odasına Onaylatılmamış Olması

Birim fiyatlı yapım işlerinde yeni fiyat oluşturulurken yerel rayiçler ticaret ve/veya sanayi odasına onaylatılması gerekirken proforma faturalara göre fiyat tespiti yapıldığı görülmüştür.

Uygulama İşleri Genel Şartnamesi'nin 22'nci maddesinde:

“İşin niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden ekonomik olarak en uygun olanı uygulanır.

1) Yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

2) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

3) İdarenin veya diğer idarelerin sözleşmeye bağladığı benzer uygulama işlerinde ortaya çıkan fiyatlar

4) İdarece kabul edilmek şartı ile uygulama ayına ait Ticaret ve/veya Sanayi Odasınca onaylanmış yerel rayiçleri.”

denilmektedir.

Oda Muamelat Yönetmeliğinin “Faturaların rayice uygunluğunun onayı” başlıklı 38'inci Maddesinde

“Faturaların rayice uygunluğunun onayı; faturaya konu mal veya hizmetle iştigal eden en az üç işletmeden belgelendirilmek suretiyle alınacak fiyatların ortalaması veya alınan fiyatlardan birbirine en yakın olanlar dikkate alınarak yapılır. Onay işlemi, fatura asılları üzerine yapılır.

Proforma faturalar ile birim fiyatı belirlemek için düzenlenen faturalar alım satım akdi hukuken gerçekleşmediğinden onaylanmaz. Ancak, birim fiyatı belirlemek için düzenlenen faturalarda işin tamamının belirtilmesi halinde bu faturaların onaylanması mümkündür. Ayrıca, sadece montaj, işçilik veya nakliye bedeli için düzenlenen faturalar ile malzeme fiyatı, işçilik, nakliye ve montaj bedeli dahil olarak düzenlenen faturalar, fiyat tespiti usullerinin uygulanmasına imkan vermediğinden onaylanmaz.”

denilmektedir.

Uygulamada ise yeni birim fiyat tespiti yapılırken firmalardan alınan proforma faturalar onaylatılmadan fiyatların oluşturulduğu anlaşılmıştır. Bu durumda söz konusu proforma faturaların doğruluğu teyit edilmeden yeni birim fiyatlar oluşturulmuş olacaktır ki, bu da suistimale açık bir süreçtir. Konuya ilişkin örnek olarak, Silifke Kaymakamlığı Hizmet Binası restorasyon işi verilebilir.

Yukarıdaki hükümler doğrultusunda firmalardan alınan proforma faturalar ticaret ve/veya sanayi odasına onaylatılmalı ona göre yeni birim fiyat tespiti yapılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Yerel rayiçlerin tespitinden Ticaret ve Sanayi Odasından yazılı olarak rayiç fiyatlar istenmiş ancak Ticaret ve Sanayi Odasının fiyatlarının piyasa fiyatlarının üzerinde olduğu görüldüğünden kamu yararı da düşünülerek yerel rayiçler piyasada bu işle uğraşan firmalardan fiyat teklifi alınmak sureti ile belirlenmiştir. Bundan sonra bulgu doğrultusunda işlem tesis edilmesinde daha dikkatli olunacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Yerel rayiçlerin tespiti konusunda ticaret ve sanayi odasına başvurulduğu ancak piyasa fiyatından yüksek olduğu gerekçesiyle kabul edilmediği belirtilmiş olmakla birlikte ihale dosyaları incelendiğinde ticaret ve sanayi odasına bu anlamda bir başvuruya dair herhangi bir belgeye rastanılmamıştır. Ancak İdare bundan sonraki işlerde bulgu doğrultusunda hareket edileceğini ifade etmiştir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

(1.01.2018 - 31.12.2018) MERSİN YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI

49.33-Tüm Muhasebe Birimleri 2018 Yılı BİLANÇOSU

AKTİF	2016	2017	Cari Yıl 2018	PASİF	2016	2017	Cari Yıl 2018
	YTL	YTL	YTL		YTL	YTL	YTL
1 DÖNEN VARLIKLAR	0,00	0,00	77.318.610,70	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00	62.078.931,12
10 HAZİR DEĞERLER	0,00	0,00	77.065.660,62	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00	59.354.004,39
102 BANKA HESABI	0,00	0,00	77.065.660,62	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00	0,00	6.512.991,63
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	0,00	0,00	333 EMANETLER HESABI	0,00	0,00	52.841.012,76
12 FAALİYET ALACAKLARI	0,00	0,00	0,00	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	0,00	0,00	2.724.926,73
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	0,00	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	0,00	0,00	2.724.923,57
13 KURUM ALACAKLARI	0,00	0,00	114.470,00	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	0,00	0,00	3,16
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	114.470,00	5 ÖZ KAYNAKLAR	0,00	0,00	397.384.193,92
14 DİĞER ALACAKLAR	0,00	0,00	77,15	50 NET DEĞER	0,00	0,00	6.039.282,59
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	77,15	500 NET DEĞER HESABI	0,00	0,00	6.039.282,59
15 STOKLAR	0,00	0,00	138.402,93	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	0,00	0,00	131.034.387,79
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	0,00	0,00	138.402,93	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	0,00	0,00	131.034.387,79
16 ÖN ÖDEMELER	0,00	0,00	0,00	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	0,00	0,00	260.310.523,54
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	0,00	0,00	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	0,00	0,00	260.310.523,54
161 PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	0,00	0,00				
165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	0,00	0,00	0,00				
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	0,00	0,00	0,00	PASİF TOPLAMI	0,00	0,00	459.463.125,04
197 SAYIM NOKSANLARI HESABI	0,00	0,00	0,00				
2 DURAN VARLIKLAR	0,00	0,00	382.144.514,34				
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	0,00	0,00	382.144.514,34				
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	0,00	0,00	1.119.290,28				
252 BİNALAR HESABI	0,00	0,00	7.898.541,81				
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	0,00	0,00	365.644,62				
254 TAŞITLAR HESABI	0,00	0,00	1.316.162,78				
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	0,00	0,00	4.096.657,58				
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	0,00	0,00	-4.618.536,13				
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	0,00	0,00	371.966.753,40				
AKTİF TOPLAMI	0,00	0,00	459.463.125,04				

MERSİN YATIRIM İZLEME VE KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI 2018 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GİDERİN TÜRÜ Giderin Turu	2016 Yılı	2017 Yılı	Cari Yıl (2018)	Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GELİRİN TÜRÜ Gelirin Turu	2016 Yılı	2017 Yılı	Cari Yıl (2018)
	Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4						Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4				
630	01	0	0	0	Personel Giderleri	0,00	0,00	16.219.099,84	600	01	0	0	0	Vergi Gelirleri	0,00	0,00	26.350,00
630	01	3	0	0	İşçiler	0,00	0,00	0,00	600	01	6	0	0	Harçlar	0,00	0,00	26.350,00
630	01	3	1	0	Ücretler	0,00	0,00	0,00	600	01	6	9	0	Diğer Harçlar	0,00	0,00	26.350,00
630	01	3	1	2	Geçici İşçilerin Ücretleri	0,00	0,00	0,00	600	01	6	9	54	İşyeri Açma İzni Harcı	0,00	0,00	26.350,00
630	01	5	0	0	Diğer Personel	0,00	0,00	16.219.099,84	600	03	0	0	0	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0,00	0,00	1.565.015,81
630	01	5	1	0	Ücret ve Diğer Ödemeler	0,00	0,00	16.219.099,84	600	03	1	0	0	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	0,00	0,00	1.520.496,55
630	01	5	1	1	Muhtarların Ücretleri	0,00	0,00	16.219.099,84	600	03	1	1	0	Mal Satış Gelirleri	0,00	0,00	1.520.496,55
630	02	0	0	0	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	0,00	3.877.432,42	600	03	1	1	1	Şarhname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	0,00	0,00	13.948,55
630	02	3	0	0	İşçiler	0,00	0,00	0,00	600	03	1	1	99	Diğer Mal Satış Gelirleri	0,00	0,00	1.506.548,00
630	02	3	4	0	İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	0,00	600	03	3	0	0	KIT ve Kamu Bankaları Gelirleri	0,00	0,00	0,00
630	02	3	4	1	İşsizlik Sigortası Fonuna	0,00	0,00	0,00	600	03	3	1	0	Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	0,00	0,00	0,00
630	02	3	6	0	Sosyal Güvenlik Kurumuna	0,00	0,00	0,00	600	03	3	1	3	Yeniden Değerlendirme Farkları	0,00	0,00	0,00
630	02	3	6	1	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	0,00	0,00	0,00	600	03	6	0	0	Kira Gelirleri	0,00	0,00	44.519,26
630	02	3	6	2	Sağlık Primi Ödemeleri	0,00	0,00	0,00	600	03	6	1	0	Taşınmaz Kiraları	0,00	0,00	44.519,26
630	02	5	0	0	Diğer Personel	0,00	0,00	3.877.432,42	600	03	6	1	1	Lojman Kira Gelirleri	0,00	0,00	33.423,43
630	02	5	6	0	Sosyal Güvenlik Kurumuna	0,00	0,00	3.877.432,42	600	03	6	1	99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	0,00	0,00	11.095,83
630	02	5	6	1	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	0,00	0,00	3.877.432,42	600	04	0	0	0	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,00	0,00	289.684.410,29
630	03	0	0	0	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	0,00	4.806.643,35	600	04	2	0	0	Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	0,00	289.667.700,81
630	03	1	0	0	Üretim Yönelik Mal Ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	0,00	600	04	2	1	0	Cari	0,00	0,00	23.405.075,86
630	03	1	9	0	Diğer Mal ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	0,00	600	04	2	1	1	Hazine yardımı	0,00	0,00	5.250.000,00
630	03	1	9	1	Diğer Mal ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	0,00	600	04	2	1	1	Muhtar odenekleri için genel bütçeden alınan	0,00	0,00	18.155.075,86
630	03	2	0	0	Tüketim Yönelik Mal Ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	1.013.577,71	600	04	2	1	51	Cari nitelikli diğer işler için genel bütçeden alınan	0,00	0,00	0,00
630	03	2	2	0	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	0,00	0,00	49.471,00	600	04	2	1	99	Sermaye nitelikli diğer işler için genel bütçeden alınan	0,00	0,00	266.262.624,95
630	03	2	2	1	Su Alımları	0,00	0,00	49.471,00	600	04	2	2	0	Sermaye	0,00	0,00	266.262.624,95
630	03	2	3	0	Enerji Alımları	0,00	0,00	962.060,21	600	04	2	2	99	Sermaye nitelikli diğer işler için genel bütçeden alınan	0,00	0,00	266.262.624,95
630	03	2	3	1	Yakacak Alımları	0,00	0,00	15.755,78	600	04	4	0	0	Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	0,00	0,00	16.709,48
630	03	2	3	2	Akaryakıt ve Yağ Alımları	0,00	0,00	380.318,62	600	04	4	2	0	Sermaye	0,00	0,00	16.709,48
630	03	2	3	3	Elektrik Alımları	0,00	0,00	565.985,81	600	04	4	2	1	Kurumlardan alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	0,00	16.709,48
630	03	2	6	0	Özel Malzeme Alımları	0,00	0,00	1.976,50	600	04	5	0	0	Proje Yardımları	0,00	0,00	0,00
630	03	2	6	1	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Tıbbi Malzeme Alımları	0,00	0,00	1.976,50	600	04	5	1	0	Proje Yardımları	0,00	0,00	0,00
630	03	2	9	0	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	0,00	0,00	70,00	600	04	5	1	0	Cari	0,00	0,00	0,00
630	03	2	9	90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları	0,00	0,00	70,00	600	04	5	1	2	Özel Bütçeli İdarelerden Alınan Proje Yardımları	0,00	0,00	0,00
630	03	3	0	0	Yolluklar	0,00	0,00	51.799,83	600	05	0	0	0	Diğer Gelirler	0,00	0,00	7.918.656,02
630	03	3	1	0	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	38.439,59	600	05	1	0	0	Faiz Gelirleri	0,00	0,00	7.342.414,17
630	03	3	1	1	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	38.439,59	600	05	1	4	0	Takipteki Kurum Alacakları Faizleri	0,00	0,00	0,00
630	03	3	2	0	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları	0,00	0,00	1.311,00	600	05	1	9	0	Diğer Faizler	0,00	0,00	7.342.414,17
630	03	3	2	1	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları	0,00	0,00	1.311,00	600	05	1	9	3	Mevduat Faizleri	0,00	0,00	7.342.414,17
630	03	3	3	0	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	298,60	600	05	3	0	0	Para Cezaları	0,00	0,00	346.361,85
630	03	3	3	1	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları	0,00	0,00	298,60	600	05	3	2	0	İdari Para Cezaları	0,00	0,00	338.298,67
630	03	3	5	0	Yolluk Tazminatları	0,00	0,00	11.750,44	600	05	3	2	99	Diğer İdari Para Cezaları	0,00	0,00	338.298,67
630	03	3	5	1	Seyahat Görev Tazminatları	0,00	0,00	11.750,44	600	05	3	9	0	Diğer Para Cezaları	0,00	0,00	8.063,18
630	03	4	0	0	Görev Giderleri	0,00	0,00	2.970,11	600	05	3	9	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	0,00	0,00	8.063,18
630	03	4	2	0	Yasal Giderler	0,00	0,00	2.970,11	600	05	9	0	0	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	229.880,00
630	03	4	2	4	Mahkeme Harç ve Giderleri	0,00	0,00	200,00	600	05	9	1	0	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	229.880,00
630	03	4	2	90	Diğer Yasal Giderler	0,00	0,00	2.770,11	600	05	9	1	3	İrat Kaydedilecek Teminat Mektupları	0,00	0,00	191.880,00
630	03	5	0	0	Hizmet Alımları	0,00	0,00	1.269.653,84	600	05	9	1	6	Kişilerden Alacaklar	0,00	0,00	0,00
630	03	5	1	0	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	301.034,04	600	05	9	1	99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	38.000,00
630	03	5	1	3	Bilgisayar Hizmeti Alımları	0,00	0,00	4.375,83	600	05	9	1	99	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	229.880,00
630	03	5	1	5	Harita Yapım ve Alım Giderleri	0,00	0,00	400,00	600	05	9	1	99	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	229.880,00
630	03	5	1	8	Temizlik Hizmeti Alım Giderleri	0,00	0,00	295.314,21	600	05	9	1	99	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	229.880,00
630	03	5	1	90	Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	944,00	600	05	9	1	99	Diğer Çeşitli Gelirler	0,00	0,00	229.880,00
630	03	5	2	0	Haberleşme Giderleri	0,00	0,00	327.912,55	600	11	0	0	0	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0,00	0,00	59.235,09
630	03	5	2	1	Posta ve Telgraf Giderleri	0,00	0,00	41.644,00	600	11	3	0	0	Stokların Değerlemesinden Oluşan Olumlu Farklar	0,00	0,00	59.235,09
630	03	5	2	2	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri	0,00	0,00	218.614,60	600	11	3	0	0	GELİRLER TOPLAMI:	0,00	0,00	299.253.667,21
630	03	5	2	3	Bilgiye Abonelik ve İnternet Erişimi Giderleri	0,00	0,00	67.391,05	600	11	3	0	0	FAALİYET SONUCU (+ / -)			260.310.523,54
630	03	5	2	3	Bilgiye Abonelik Giderleri	0,00	0,00	67.391,05									
630	03	5	2	5	Uydu Haberleşme Giderleri	0,00	0,00	262,90									
630	03	5	4	0	Tarifeye Bağlı Ödemeler	0,00	0,00	63.425,81									
630	03	5	4	1	İlan Giderleri	0,00	0,00	39.369,99									
630	03	5	4	2	Sigorta Giderleri	0,00	0,00	24.055,82									
630	03	5	5	0	Kiralar	0,00	0,00	524.494,51									
630	03	5	5	2	Taahhüt Kiralaması Giderleri	0,00	0,00	401.288,50									
630	03	5	5	6	Lojman Kiralama Giderleri	0,00	0,00	123.206,01									
630	03	5	5	10	Bilgisayar ve Bilgisayar Sistemleri ve Yazılımları Kiralaması Giderleri	0,00	0,00	0,00									
630	03	5	7	0	Yargılama Giderleri	0,00	0,00	0,00									
630	03	5	7	90	Diğer Yargılama Giderleri	0,00	0,00	0,00									
630	03	5	9	0	Diğer Hizmet Alımları	0,00	0,00	52.786,93									
630	03	5	9	10	Lojman İşletme Maliyetlerine Katılım Giderleri	0,00	0,00	10.250,00									
630	03	5	9	90	Diğer Hizmet Alımları	0,00											

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	03	6	2	1	Tanıtma, Ağırta, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri	0,00	0,00	24.000,00
630	03	7	0	0	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım Ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	525.559,27
630	03	7	1	0	Menkul Mal Alım Giderleri	0,00	0,00	15.339,86
630	03	7	1	1	Büro ve İşyeri Mal ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	4.696,40
630	03	7	1	90	Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları	0,00	0,00	10.643,46
630	03	7	2	0	Gayri Maddi Hak Alımları	0,00	0,00	124.622,60
630	03	7	2	1	Bilgisayar Yazılım Alımları ve Yapımları	0,00	0,00	124.622,60
630	03	7	3	0	Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	385.596,81
630	03	7	3	2	Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	37.693,92
630	03	7	3	3	Taahhüt Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	346.899,89
630	03	7	3	90	Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	1.003,00
630	03	8	0	0	Gayrimenkul Mal Bakım Ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	389.193,38
630	03	8	1	0	Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	372.856,28
630	03	8	1	1	Büro Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	25.842,00
630	03	8	1	90	Diğer Hizmet Binası Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	347.014,28
630	03	8	2	0	Lojman Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	16.337,10
630	03	8	2	1	Lojman Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	16.337,10
630	03	8	9	0	Diğer Taşınmaz Yapım, Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	0,00
630	03	8	9	1	Diğer Taşınmaz Yapım, Bakım ve Onarım Giderleri	0,00	0,00	0,00
630	03	9	0	0	Tedavi Ve Cenaze Giderleri	0,00	0,00	90.659,40
630	03	9	3	0	Cenaze Giderleri	0,00	0,00	90.659,40
630	03	9	3	1	Cenaze Giderleri	0,00	0,00	0,00
630	03	9	3	2	Mezar ve Şehitlik Yapım ve Bakım Giderleri	0,00	0,00	90.659,40
630	05	0	0	0	Cari Transferler	0,00	0,00	62.705,10
630	05	3	0	0	Kar Amacı Gültmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	0,00	0,00	62.705,10
630	05	3	1	0	Kar Amacı Gültmeyen Kuruluşlara	0,00	0,00	62.705,10
630	05	3	1	5	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	0,00	0,00	62.705,10
630	07	0	0	0	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	275.431,81
630	07	1	0	0	Yurtiçi Sermaye Transferleri	0,00	0,00	275.431,81
630	07	1	1	0	Genel Bütçeye Sermaye Transferleri	0,00	0,00	275.431,81
630	07	1	1	1	Genel Bütçeye Sermaye Transferleri	0,00	0,00	275.431,81
630	07	1	5	0	Mahalli İdarelere Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
630	07	1	5	2	Belediyelere	0,00	0,00	0,00
630	07	1	5	4	Mahalli İdare Birliklerine	0,00	0,00	0,00
630	07	1	9	0	Diğer Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00

630	07	1	9	1	Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık Vb. Kuruluşlara	0,00	0,00	0,00
630	11	0	0	0	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,00	0,00	11.301.513,83
630	11	5	0	0	Maddi Olmayan Duran Varlıkların Değerlemesinden Oluşan Olumsuz Farklar	0,00	0,00	11.301.512,77
630	11	99	0	0	Diğer Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,00	0,00	1,06
630	13	0	0	0	Amortisman Giderleri	0,00	0,00	1.470.541,97
630	13	1	0	0	Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri	0,00	0,00	1.470.541,97
630	13	1	1	0	Yenaltı ve Yenitü Düzenlerinin Amortisman Giderleri	0,00	0,00	1.888,00
630	13	1	3	0	Tesis, Makine Ve Cihazların Amortisman Giderleri	0,00	0,00	3.047,89
630	13	1	4	0	Taahhüt Amortisman Giderleri	0,00	0,00	658.081,40
630	13	1	5	0	Demirbaşların Amortisman Giderleri	0,00	0,00	807.524,68
630	14	0	0	0	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	0,00	0,00	99.358,81
630	14	1	0	0	Kırtasiye Malzemeleri	0,00	0,00	18.715,47
630	14	2	0	0	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzemeleri	0,00	0,00	0,00
630	14	4	0	0	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	0,00	0,00	0,00
630	14	5	0	0	Temizleme Ekipmanları	0,00	0,00	5.724,42
630	14	12	0	0	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	0,00	0,00	16.654,52
630	14	13	0	0	Yedek Parçalar	0,00	0,00	4.476,92
630	14	14	0	0	Nakil Vasıtaları Lastikleri	0,00	0,00	3.700,48
630	14	99	0	0	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	0,00	0,00	50.087,00
630	30	0	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00	0,00	22.392,64
630	30	6	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00	0,00	22.392,64
630	30	6	5	0	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	0,00	0,00	21.165,44
630	30	6	5	1	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	21.165,44
630	30	6	5	9	Diğer Giderler	0,00	0,00	0,00
630	30	6	6	0	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	0,00	0,00	1.227,20
630	30	6	6	1	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	1.227,20
630	30	6	7	0	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	0,00	0,00	0,00
630	30	6	7	1	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	0,00	0,00	0,00
630	99	0	0	0	Diğer Giderler	0,00	0,00	808.023,90
630	99	99	0	0	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Giderler	0,00	0,00	808.023,90
GİDERLER TOPLAMI :						0,00	0,00	38.943.143,67